

GAZETA KRAKOWSKA

Dziennik Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

NR INDEKSU 35015
PLISSN0208-7688

Kraków • Nowy Sącz • Tarnów

Piątek, 25 III 1988 r.

Nr 71 (12170)

Rok XL

Cena 30 zł

Wyd. 1

„Od piątku do piątku”
magazyn społeczno-kulturalny
„Gazety Krakowskiej”

■ Konrad Strzelewicz – Ormianie polscy (str. 2) ■ Alicja Pakulanka – czy bogactwa Ziemi są niewyczerpane? (str. 3) ■ Janusz Hańderek o związkach małżeńskich zawieranych przez nieletnich (str. 3) ■ Tomasz Ordyk o hodowli bydła mlecznego w górach (str. 4) ■ Brunon Rajca o stosunkach polsko-radzieckich (str. 4)

X Kongres ZSL zakończył obrady

Najwyższe forum chłopskiej partii poparło kompleksowy program radykalnych reform społeczno-gospodarczych

Wszyscy członkowie stronnictwa zostali wezwani do czynnego udziału w realizacji polskich przemian

WARSZAWA (PAP). Przyjęciem uchwały określającej najważniejsze zadania ZSL w rozwiązywaniu problemów Polski, wsi i rolnictwa zakończyły się 24 bm. warszawskie obrady X Kongresu ZSL. Najwyższe forum chłopskiej partii poparło kompleksowy program radykalnych reform społeczno-gospodarczych i wezwało wszystkich członków ZSL do aktywnego udziału w realizacji polskich przemian. Wypowiedzieli się także za bardziej skutecznymi działaniami, służącymi konsekwentnej realizacji polityki rolnej PZPR i ZSL, za szybszym postępem produkcyjnym i cywilizacyjnym na wsi.

Kongres wyłonił nowe naczelne władze stronnictwa z prezesem NK ROMANEM MALINOWSKIM na czele. Na końcową część obrad przybyli przedstawiciele najwyższych władz z WOJCIECHEM JARUZELSKIM, TADEUSZEM WITOLDEM MŁYŃCZAKIEM i ZBIGNIEWEM MESSNEREM.

Przemawiając na zakończenie kongresu prezes NK ZSL powiedział: Skończył się czas dyskusji, obrad, wypracowywania koncepcji działania. Zaczyna się czas czynu — konsekwentnego i upartego jak chłopska codzienność. Powiedziliśmy na kongresie, że chcemy dobra Polski. Pracujmy więc dla tego dobra!

Dziennikarze PAP relacjonują:

Podczas czwartkowych obrad przewodniczący kongresowej Komisji Mandatowo-Skrutacyjnej Włodzimierz Gaszewski poinformował o wynikach wyborów do władz naczelnych stronnictwa, które przeprowadzone zostały w środę. W głosowaniu tajnym kongres wyłonił 171 członków Naczelnego Komitetu ZSL, 75 zastępców członków NK oraz 57-osobową Główną Komisję Rewizyjną i 57-osobowy Główny Sad Partynijny.

Odkryto się pierwsze plenarne posiedzenie nowo wybranych władz naczelnych stronnictwa.

Roman Malinowski poinformował kongres, że podczas tego plenum wybrano na wiceprezesa...

Informacje, o których mówi świat

Dobra wiadomość z Nikaragui: porozumienie o przerwaniu ognia na 60 dni

Rząd nikaraguański ogłosił amnestię dla uwięzionych contras i zezwolił na powrót emigrantów politycznych. Contras zaproszeni również do dialogu narodowego.

HAWANA (PAP). Po trzech dniach rozmów delegacje władz Nikaragui i przedstawicieli contras podpisały w środę wieczorem porozumienie o tymczasowym przerwaniu ognia na okres 60 dni. Porozumienie będzie obowiązywało od 1 kwietnia, ale do tego momentu utrzymana zostanie w mocy podjęta pierwszego dnia rozmów decyzja o wstrzymaniu obu stronach wszelkich akcji zbrojnych.

Jednocześnie strony postanowiły wznowić 6 kwietnia w Managui dwustronne rokowania w celu wypracowania porozumienia o definitywnym przerwaniu ognia. Przywódcy (DOKONCZENIE NA STR. 6)

Eduard Szewarnadze nie wyklucza możliwości podpisania układu o redukcji zbrojeń strategicznych w czasie wizyty prezydenta USA w Moskwie

WASZYNGTON (PAP). Na zakończenie waszyngtońskich rozmów min. spraw zagranicznych ZSRR E. Szewarnadze i sekretarza stanu USA G. Shultza odbyły się konferencje prasowe, podczas których szefowie dyplomacji ZSRR i USA dokonali oceny przebiegu rozmów i poinformowali o dalszym toku prac związanych z projektem układu o redukcji zbrojeń strategicznych i moskiewskiej wizycie prezydenta Reagana, która odbędzie się w dniach 29 maja — 2 czerwca.

Eduard Szewarnadze nie wykluczył możliwości podpisania układu o redukcji zbrojeń strategicznych w Moskwie podczas wizyty prezydenta Reagana.

KRÓTKO

(s) W WARSZAWIE odbył się pod przewodnictwem wiceministra spraw zagranicznych Tadeusza Olechowskiego i dyrektora Agencji Informacyjnej Stanów Zjednoczonych Charlesa Wicka, rozmowy poświęcone stanowiły wyrażenie polsko-amerykańskich w dziedzinie informacji, kultury i oświaty.

W POLSCE przebywała szwedzka misja gospodarcza, w skład której wchodził przedstawiciel znanych w świecie firm produkujących wyposażenie dla przetwórstwa rolnospożywczego, a także handlowcy i naukowcy.

POD PRZEWODNICTWEM prof. Bogdana Suchodolskiego obradowało Prezydium Narodowej Rady Kultury, które przyjęło stanowisko w sprawie sytuacji Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego. Prezydium NRK uznało, że budowa nowej siedziby dla tej placówki powinna być traktowana jako pomnik wznieszony z okazji 200. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

26 MARCA 1943 r. harcerskie grupy szturmowały „Szarych Szeregów” oddobyły w Warszawie z rąk gestapo 25 więźniów; akcja ta — od miejsca jej przeprowadzenia — przeszła do historii. (CIAĞ DALSZY NA STR. 7)

W rocznicę pamiętnej przysięgi na krakowskim Rynku

Uczczono pamięć Tadeusza Kościuszki

Fot. W. KLAG

(Inf. wł.) Wczoraj punktualnie o godz. 12 przy dźwiękach hejnału z wieży Mariackiej, poczęcia XII Ulicznego Biegu rektor Politechniki Krakowskiej, prof. dr inż. Władysław Muszyński dał sygnał do rozpoczęcia...

Przygotowania do 70-lecia odzyskania niepodległości

Obchody godne wielkiej rocznicy

Projekt utworzenia Muzeum II Rzeczypospolitej, którego częścią będzie dworek w Sulejówku

WARSZAWA (PAP). Komitet Organizacyjny Obchodów 70-lecia Odzyskania Niepodległości przez Polskę, obradujący 24 bm. pod przewodnictwem Jana Dobraczyńskiego, ustalił założenia programowe uczczenia tej wielkiej rocznicy. Zmierzają one ku temu: —

zająć J. Dobraczyński — aby akt odrodzenia państwowego z 1918 r. stał się patriotycznym pretekstem do głębszego i sprawiedliwego wejścia w całością naszych narodowych dzieł, dla wy-

Zmierzają one ku temu: — (CIAĞ DALSZY NA STR. 7)

Komisje kontrolno-rewizyjne PZPR skutecznie reagują na nieprawidłowości

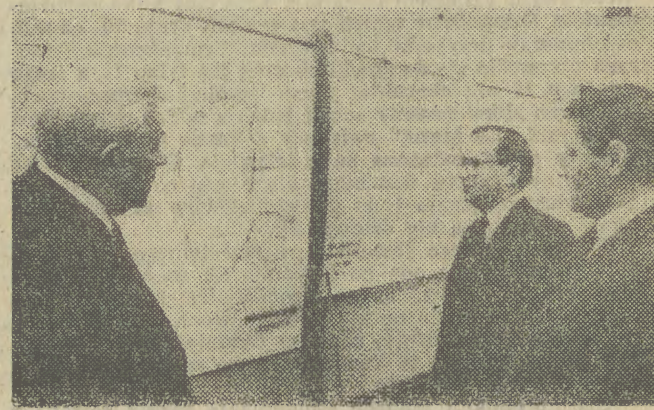
Tylko w II połowie ub. roku komisje otrzymały ponad 4.600 listów i skarg. Ukaraly w tym czasie 499 osób za: niegospodarność, marnotrawstwo, naruszenie dyscypliny zawodowej

WARSZAWA (PAP). 24 bm. odbyło się posiedzenie Prezydium Centralnej Komisji Kontrolno-Rewizyjnej PZPR.

Prezydium oceniło działalność orzecznictwa, kontrolno-rewizyjną, profilaktyczno-wychowawczą CKKR oraz wojewódzkich i terenowych komisji w drugim półroczu 1987 r.

Komisje wyrażają zintensyfikowały działania zmierzające do kształtowania zaangażowanych postaw członków partii w realizacji zadań gospodarczych. (DOKONCZENIE NA STR. 6)

Decyzja trudna ale konieczna Centrum Krakowa bez samochodów

Fot.: OTTO LINK

Od prawej: I sekretarz KK PZPR Józef Gajewicz, prezydent Krakowa Tadeusz Salwa i prof. Wiktor Zin, oglądają plany z propozycjami zamknięcia ruchu kołowego w obrębie Plant.

(Inf. wł.) Praga i Florencja w Moskwie i Quito dopiero o mają już ten problem rozwiązywać. Wyprowadzenie ruchu z Salzburgu są na podobnym etapie. W Krakowie etapie, (DOKONCZENIE NA STR. 7)

Cła na polskich granicach – bardziej liberalne

Główny Urząd Cel informuje, że z dniem 25 bm. zwiększa się możliwość wwozu za granicę przywozu z zagranicy bez cła upominków przez turystów. Bez cła można będzie wywozić przedmioty o łącznej wartości do 100 zł. (CIAĞ DALSZY NA STR. 7)

Święta przed telewizorem Parada samych gwiazd

Wystąpią m.in.: Deneuve, Nicholson, Młynarski, Dziewoński, Gajos, Barszczewska, Osiecka, Tyszkiewicz

WARSZAWA (PAP). Wielkanoc na małym ekranie zapowiada się raczej skromnie: wśród filmów (choć nie brak takich, które niegdyś były wydarzeniami) przeważają pozytywne powtórki. Przygotowane za to dość bogaty wybór programów muzyczno-rozrywkowych. (DOKONCZENIE NA STR. 6)

Ma 13 cm długości! Mini-odkurzacz w Japonii

TOKIO (PAP). Konstruktorzy japońscy, którzy produkują coraz mniejsze cacka elektroniczne, postarali się zabrać również o ich możliwość długą eksploatację. Temu celowi służy najmniejszy. (CIAĞ DALSZY NA STR. 7)

Po latach dramatycznej często nieobecności w radzieckiej kulturze

Zakazane książki wracają do bibliotek

Specjalna komisja do „odtajniania” zbiorów bada 6 tys. dotychczas nieprawomyślnych książek. 3,5 tys. tytułów już trafiło do bibliotek. Wśród „zabronionych” — dzieła Bucharina i Rykowa

MOSKWA (PAP). Do zbiorów bibliotek radzieckich przekazano prace Bucharina, Rykowa i innych bezpodstawnie represjonowanych polityków. Chodzi tu o ponad 500 tytułów książek, które można ponownie wydawać, czy fotokopiować. (DOKONCZENIE NA STR. 6)

W poniedziałek czynny będzie w godz. 12—14 nasz redakcyjny telefon: 21-22-69

Wszystko o dewizach

W najbliższy poniedziałek, od godz. 12 do 14, pod nr telefonu 21-22-69 dyżuruować będzie w naszej redakcji Zdzisław Klimek — naczelnik Narodowego Banku Polskiego przy ul. Basztowej 22. Nasz gość odpowie na pytania Czytelników związane z wyjazdami zagranicą, poinformuje o limitach dewizowych oraz o relacjach różnych walut w stosunku do polskiej złotówki. Serdecznie zapraszamy do rozmowy. (z)

Więcej niż na placu Imbramowskim... „Maluch” za 4,5 miliona!

(Inf. wł.) Na krakowskim placu Imbramowskim maksymalne ceny „fiatów 126p” sięgają — wywoławczo — 2,05 mln zł. Skąd zatem „maluch” za 4,5 miliona? Z Jugosławii. Od kilku dni cena detaliczna „fiata 126p-GL/37”, czyli popularnego u nas face lifting wynosi dokładnie 4503115 dinarów. Jak poinformowano w zakładach CRVENA ZASTAVA w Kragujevacu wzrosły ostro ceny wszystkich samochodów wchodzących w skład tzw. programu uzupełniającego CRVENEJ ZASTAVY. Są to „fiatopodobne” samochody składane w Kragujevacu z części importowanych z krajów socjalistycznych. I tak pięciodrzwiowa „Jada samara” (DOKONCZENIE NA STR. 6)

Dyskutują o tym nauczyciele szkół średnich i wykładowcy wyższych uczelni

Bezstresowy egzamin na wyższe uczelnie?

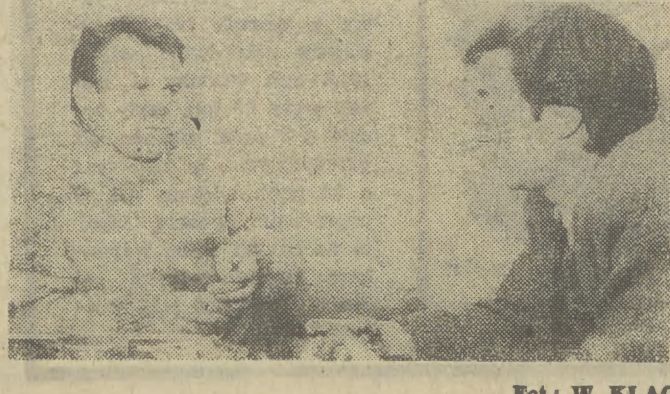
(Inf. wł.) Jak uniknąć stresów i rozczarowań towarzyszących egzaminom wstępnym do szkół wyższych? To pytanie postawiono wczoraj na spotkaniu w Urzędzie m. Krakowa przedstawicieli siedmiu krakowskich wyższych uczelni, dyrektorów niektórych liceów ogólnokształcących i zespołów szkół zawodowych, nauczycieli metodycznych, przedstawicieli ODN i kuratorów oświaty i wychowania Mieczysławem Noworyta. Uczestniczący w posiedzeniu zastępca kuratora Stanisław Toboła przedstawił ze-

W sobotnio-niedzielnym magazynie

● Rozważania na temat śmierci, w których autorka, Krystyna Rożnowska próbuje odpowiedzieć na pytanie: czy potrafimy ułożyć cierpieniu i zmniejszyć samotność odchodzących, czy wolno odbierać nadzieję życia i jak z filozoficznego punktu widzenia spojrzeć na transplantację? ● Jerzy Madeyski rozważa możliwość istnienia rysunków pornograficznych Artura Grotgera (na marginesie wystawy w Pałacu Sztuki); ● Kolejny fragment powieści J. Szezerbaka „Czarnobyl” o zachwianiu wiary w technikę, którą trzeba chronić przed człowiekiem; ● „Miłość od poczęcia” — recenzja książki odmiennego od poradników lekarskich, a jednak uczącej, co możemy zrobić dla naszych dzieci tu i teraz.

Teatr Satyry „Maskaron”

trwają próby „Szkarałtnej wyspy” Michała Bukakowa, która w reżyserii Andrzeja Maril Marzewskiego (n/z z prawej) może stać się wydarzeniem artystycznym. Imprezy muzyczne napisał Tadeusz Woźniak, choreografie przygotowuje Jerzy Stepiński, scenografię Katarzyna Zygulska, zaś jedna z głównych ról kreuje Krzysztof Jędrzyk (n/z z lewej).

Fot.: W. KLAG

redaktor dyżurny przy telefonie 22-09-85

Jutro, w sobotę, oczekuje na Wasze telefony od godz. 10 do 14 Anna SIBISTOWICZ z Działu Łączności z Czytelnikami. W niedzielę przy redakcyjnym telefonie dyżuruje także od godz. 10 do 14 Janusz ZACHARSKI z Działu Łączności z Czytelnikami.

W CZORAJ

Rzecznik dowództwa wojsk irackich oświadczył, że wczoraj rano Irak wystrzelił 6 rakiet na Teheran... Wczoraj nad ranem dwa terrorysty ostrzelali rakietami budynki ambasady USA w stolicy Kolumbii...

DZIECI

Setki tysięcy dzieci na południu Afryki każdego roku są ofiarami wojny, głodu i chorób... W 9 państwach frontowych i sąsiadujących z RPA - Angoli, Botswanie, Lesotho, Malawi, Mozambiku, Suazi, Zimbabwie, Tanzanii - według danych UNICEF rodzi się każdego roku 3,5 mln dzieci...

Los dzieci w tym regionie - na co wskazuje raport UNICEF - to nie tylko bezpośrednie zagrożenie życia. To również skutki wojny w wielu innych dziedzinach - sieroctwo, brak opieki lekarskiej, możliwości uczęszczania do szkoły...

W Mozambiku organizowane i wspierane przez RPA i inne ośrodki, zbrojne bandy antyrządowej organizacji RENAMO zniszczyły ponad 500 punktów opieki medycznej - 40 proc. istniejących w tym kraju... W Zimbabwie, gdzie sytuacja jest stosunkowo niezła, również wiele jest niedożywionych, a nawet cierpi głód...

W krajach tego regionu, gdzie nie wszędzie wojna powoduje tak tragiczne skutki, wiele dzieci umiera z niedożywienia i chorób... W Zimbabwie, gdzie sytuacja jest stosunkowo niezła, również wiele jest niedożywionych, a nawet cierpi głód...

NAGRODY

Prezes BBC MARMA DUKE HUSSEY poinformował, że serwis zagraniczny radiowej BBC został przedstawiony przez grupę posłów brytyjskich do Pokojowej Nagrody Nobla na rok 1988...

W liście skierowanym do Komitetu Pokojowców Nagród Nobla grupa 22 posłów do Izby Gmin reprezentujących wszystkie partie polityczne podkreśla dla udokumentowania tej kandydatury „obiektywność i bezstronność” światowego serwisu informacyjnego BBC...

W Budapeszcie dużo się ostatnio plotkowało o ślubie Janosa Berecza, członka Biura Politycznego i sekretarza Komitetu Centralnego Węgierskiej Socjalistycznej Partii Robotniczej... Wiedeńskie krępaczkę jego małżeństwo oceniono jako niezbyt atrakcyjne...

NIEDYSKREJCJE

Wydaje się, że nic, tylko przyklasnął inicjatywy. Zwłaszcza, gdy przyjrzy się wstępnemu, parceset pozycji liczącemu zestawieniu hasel proponowanego słownika... Wiedeńskie krępaczkę jego małżeństwo oceniono jako niezbyt atrakcyjne...

ODPRYSKI

Francuskim srodzkiem samochodów nie można odmówić pomysłowości. Po prostu, parceset pozycji liczącemu zestawieniu hasel proponowanego słownika... Wiedeńskie krępaczkę jego małżeństwo oceniono jako niezbyt atrakcyjne...

KAWA

Światowa produkcja kawy w sezonie 1987-88 osiągnęła rekordowy poziom 101,3 mln worków (1 work ma wagę 60 kg), czyli będzie o 3 proc. większa niż przewidywano w czerwcu i o 29 proc. większa niż w poprzednim sezonie...

DECYZJE

Po 13 latach pielgrzymka katolików bułgarskich uzyskała możliwość udania się do Rzymu. Od końca II wojny światowej tylko w Roku Świętym 1975 grupa katolików bułgarskich mogła przybyć do Rzymu...

biskup Nicopoli Samuel Serafimow Djoundrine. Liczy ona 32 osoby, w tym 6 księży i 2 zakonnice. Katolicy stanowią w Bułgarii mniejszość wyznaniową - jest ich ok. 100 tysięcy na ogólną liczbę ok. 9 mln ludności. 85 proc. Bułgarów jest wyznania prawosławnego.

Najniższy w Europie przyrost naturalny w RFN martwi nie tylko demografów, przyprawia również o ból głowy kierownictwo Bundeswehry. Wobec poważnego spadku liczby poborowych pojawiają się idee powołania pod broń kobiet lub nawet imigrantów...

WOJSKO

Minister obrony RFN M. Woerner przedstawił plan głębokich reform strukturalnych armii zachodnio-niemieckiej, dzięki którym mogłyby wejść w XXI wiek silna i zdolna do wypełnienia zobowiązań wobec NATO...

PRASA

Francuska prasa przeżywa głęboki kryzys. Nad Sekwaną wydaje się codziennie 10 mln egzemplarzy gazet z czego 7,4 mln przypada na gazety regionalne, a więc takie które swym zasięgiem obejmują najwięcej kilka departamentów... Dochoł do tego jeszcze cena przeciętnego dziennika...

CO PISZA INNI

„Jedyny kraj Europy, który ma obecnie pole manewru, by pobudzać wzrost ekonomiczny (dzięki nadwyżce w wymianie z zagranicą) jest równocześnie krajem, który najmniej tego potrzebuje... (Le Monde) „Tysiące imigrantów napływają do Argentyny z innych państw kontynentu południowoamerykańskiego... (Reuter)“

„Tysiące imigrantów napływają do Argentyny z innych państw kontynentu południowoamerykańskiego. Przyciągają ich tu wyższe zarobki oraz perspektywy lepszego życia... (Reuter)“

HISTORIA

Z opublikowanych fragmentów wywiadu włoskiego kardynała Pietra Palazzini, który ukazał się w katolickim miesięczniku „30 Giorni” wynika, że papież Pius XII napisał w czasach II wojny światowej list zawierający jego rezygnację z funkcji papieża... Kardynał P. Palazzini stwierdza w swym wywiadzie, że Piusowi XII zależało by w razie aresztowania być wziętym jako Eugenio Pacelli, a nie jako papież...

Wydaje się, że nic, tylko przyklasnął inicjatywy. Zwłaszcza, gdy przyjrzy się wstępnemu, parceset pozycji liczącemu zestawieniu hasel proponowanego słownika... Wiedeńskie krępaczkę jego małżeństwo oceniono jako niezbyt atrakcyjne...

Świat się śmieje

Ze świata wybrał ANDRZEJ STRUTYŃSKI

slaw Augustynowicz działaczem na polu rolnictwa, założycielem Towarzystwa Kółek Rolniczych w zaborze austriackim, Józef Augustynowicz, dr praw i filozofii, protonotariuszem apostolskim i szambelanem Klementa XII, Jan Awak Wakowski walczył pod dowództwem Żółkiewskiego i za zasługi nobilitowany został w 1605 r... Człowiek czyta i przeciera oczy: toż to kawalek, i to ładny kawalek, polskich dziejów, polskiej kultury, polskiej historii...

Dobrzy obywatele Rzeczypospolitej

ORMIANIE POLSCY

Podobna sytuacja zarysowuje się w Innej jeszcze kwestii: utworzenia w Krakowie muzeum Ormian polskich. Niedługo takie muzeum istniało we Lwowie przy katedrze ormiańskiej. Jego zbiory milujące ręce po 1945 r. w dużej części przeniosły do Polski... W Krakowie w 1980 r. powstało Kolo Zainteresowań Kulturą Ormian przy Polskim Towarzystwie Ludoznawczym...

Podobna sytuacja zarysowuje się w Innej jeszcze kwestii: utworzenia w Krakowie muzeum Ormian polskich. Niedługo takie muzeum istniało we Lwowie przy katedrze ormiańskiej. Jego zbiory milujące ręce po 1945 r. w dużej części przeniosły do Polski... W Krakowie w 1980 r. powstało Kolo Zainteresowań Kulturą Ormian przy Polskim Towarzystwie Ludoznawczym...

W Krakowie w 1980 r. powstało Kolo Zainteresowań Kulturą Ormian przy Polskim Towarzystwie Ludoznawczym. Skupia około setki osób, a przewodniczy mu Michał A.J. Bohosiewicz z Gliwic, absolwent prawa UJ, adwokat, historyk, heraldyk, tłumacz przysięgły z języka rumuńskiego, stały współpracownik „Polskiego Słownika Biograficznego”, autor ponad stu naukowych biogramów polskich Ormian, którzy wyróżnili się w dziejach I, II i III Rzeczypospolitej...

Doceniając wkład Ormian w kulturę polską - mówi prof. dr Wiktor Boniecki, w latach 1957-59 prezydent miasta Krakowa - przyrzekłem delegacji Ormian utworzenie, czy też raczej odwołanie ich lwowskiego muzeum. Upatrzyliśmy sobie na ten cel idealny wręcz obiekt, kościółek św. Idziego i budynek doń przylegający. Tuż u podnóża Wawelu. Alifci sprawa upadła, bo i ja przestałem być wkrótce prezydentem, i Ormianom jakoś się zabrakło, by się przebieć przez, powiadają, centralne zapory biurokratyczne...

Co wśród armeników aktualnie w Polsce się znajduje? Wiadomo, np., że jest gdzieś cenny dywan utkany u sławnych Augustynowiczów - Ciecierskich w Bacikach, w dzisiejszym województwie białostockim. Przedstawia godło Polski z czasów Kazimierza Wielkiego i godło Armenii. Jest też gdzieś gobelin przedstawiający Polskę w granicach do 1939 r. oraz, z drugiej strony, granice Armiejskiej Republiki Radzieckiej. Są księgi, rękopisy, druki, są dokumenty spisane na pergaminach i różnicze wyroby rzemiosła - szable, broje, tarcze, rzędy kosińskie. Gdy tylko rozlegnie się zwołanie o powstającym muzeum Ormian polskich, należy się liczyć z spontanicznym odzewem ormiańskiej społeczności...

Wydaje się, że nic, tylko przyklasnął inicjatywy. Zwłaszcza, gdy przyjrzy się wstępnemu, parceset pozycji liczącemu zestawieniu hasel proponowanego słownika... Wiedeńskie krępaczkę jego małżeństwo oceniono jako niezbyt atrakcyjne...

Wydaje się, że nic, tylko przyklasnął inicjatywy. Zwłaszcza, gdy przyjrzy się wstępnemu, parceset pozycji liczącemu zestawieniu hasel proponowanego słownika... Wiedeńskie krępaczkę jego małżeństwo oceniono jako niezbyt atrakcyjne...

Wydaje się, że nic, tylko przyklasnął inicjatywy. Zwłaszcza, gdy przyjrzy się wstępnemu, parceset pozycji liczącemu zestawieniu hasel proponowanego słownika... Wiedeńskie krępaczkę jego małżeństwo oceniono jako niezbyt atrakcyjne...

Wydaje się, że nic, tylko przyklasnął inicjatywy. Zwłaszcza, gdy przyjrzy się wstępnemu, parceset pozycji liczącemu zestawieniu hasel proponowanego słownika... Wiedeńskie krępaczkę jego małżeństwo oceniono jako niezbyt atrakcyjne...

KONRAD STRZELEWICZ

Sytuacja energetyczna świata

Cywilizacja przemysłowa podbiła świat. Jej zdobycze wytworzyła, a następnie umacniała wiarę w geniusza rozumu ludzkiego, który potrafi umiejętnie korzystać z niewyczerpanych bogactw Ziemi. Niestety, także tym razem człowiek podzielił się z naturą. Niebawem przyjął za prawdę to, w co pragnął wierzyć. I jak zwykle w takich przypadkach, okazało się, że to jeszcze jeden mit; czy można uznać za geniusza człowieka, który działa na szkodę własną i swego gatunku? Czy bogactwa Ziemi są faktycznie niewyczerpane?

Takie pytania nasuwają się same, kiedy s anteny radiowej padają pełne przekonania słowa, iż wszelkie wątpliwości co do budowy elektrycznej atomowej na terenach pokonanych puszcy koło Północnej Ameryki, jak widać, jest to kwestia gospodarcza!

Zużycie energii na świecie jest coraz większe, w ciągu ostatnich

nie całego kompleksu — i nadzieja, że nikt i nic tego nie naruszy.

Największe nadzieje w „taniej” energii jądrowej pokładają kraje Trzeciego Świata. Państwa dysponujące technologią, przyszły inżynierzy, uśredniają ten mit podtrzymywali. Do roku 1990 miało tam powstać 260 (według niektórych planów 600) elektrowni atomowych. Na szczęście, były to tylko marzenia; do tej pory powstało ich na tych terenach zaledwie 23. Wiele z nich zresztą nie działa w ogóle, lub pracuje sporadycznie. Jest to wynikiem błędów konstrukcyjnych, złego utrzymania, awarii, braku środków do naprawy. Efekty pracy tych elektrowni zasługują na szczególnej uwadze, nie tylko bowiem zagrażają ludziom i naturze, lecz obfitują nadto w marnotrawstwo parą i ciepłem. Oto kilka przykładów.

▲ W Brazylii — o ile w ogóle działa jedna elektrownia atomowa zbudowana przez amerykański koncern Westinghouse — energia

nie energii jądrowej, budowana jest elektrownia słoneczna o docelowej mocy 2 mld kWh rocznie. W USA buduje się elektrownie o mocy 16,5 MW. Na naszej szerokości geograficznej standardowe elektrownie będą mogły osiągnąć moc 8 MW. Zasadniczą przeszkodą, by osiągnąć większe moce, byłoby konieczność zamontowania ogniw słonecznych na ogromnych powierzchniach — rzędu kilku kilometrów kwadratowych. Wobec takiego problemu szczególnie interesujący wydaje się niemiecko-saudyjski projekt HYSOLAR (Hydrogen from Solar Energy). Zakłada on wybudowanie kolektora o ogromnych rozmiarach; jego powierzchnia wyniosłaby około 11 tysięcy km kw., lecz powstałby on... na Saharze. Tam przebiegałby proces elektrolizy o z pomocą energii słońca. Następnie, energia elektryczna, która mogłaby być na miejscu wykorzystana. Otrzymane w wyniku elektrolizy wodor zostałby przetransportowany do Europy

wiele dużo wad, co zalet. Do niewątpliwych mankamentów należy fakt, iż istnieje określony przedział prędkości wiatru, który może być użyteczny dla elektrowni: optymalną prędkość wynosi 3-13 m/s. Ponadto wydajność turbin wiatrowych nie jest stuprocentowa; w obecnych warunkach technicznych ich sprawność kształtuje się w granicach 40 proc. — a więc tymczasem nie jest to wielkość konkurencyjna w stosunku do energii klasycznych. Z kolei ogromne ich zużycie polega na bezwarymoci; ich konstruktorzy gwarantują, że co najmniej przez 20 lat nie będą potrzebowały napraw ani wymian. Ponieważ nie zamieniają atmosfery, nie wytwarzają zanieczyszczających odpadów, cieszą się dużym poparciem opinii publicznej w krajach Europy zachodniej. Badania nad tym źródłem energii, nad możliwością zwiększenia wydajności, znalazły się wśród głównych projektów rządowych wielu państw.

W 1985 roku na ślubnym kobiercu stącało w naszym kraju ponad 260 tysięcy par. Aż ponad 28 tysięcy małżeństw (11 procent) zawarło na mocy zgody sądu, gdyż albo jeden z kandydatów na małżonka lub wrecz oboje nie osiągnęli ustawowego wieku upoważniającego do założenia rodziny. Niestety co piąte z tych „przypięsionych” małżeństw rozpadło się już po roku. Kobięć nie statystyczne ułożenia powiadają jeszcze i to, że ilość związków małżeńskich zawieranych „z konieczności” nie maleje, co ze względu społecznych jest zjawiskiem niepożądanym.

Technika i fizjologia

W czasach stosunkowo łatwego dostępu do różnorodnych wyprawników seksuologicznych wydawać by się mogło, że wiedza młodego pokolenia o sprawach z seksu związanym jest niepomiernie bogatsza niż pokoleń poprzednich. Na półkach księgarskich jedna po drugiej pojawiają się przecież książki znanych naszych seksuologów, większość tygodników adresowanych do młodzieżowej klienteli prowadzi specjalne rubryki seksualnych porad. Okazuje się jednak, że wiadomości naszych nastolatów w tej także ważnej dziedzinie życia mają bardzo wybiórczy charakter.

Kiedyś pokazywano mi biblioteczny egzemplarz „Sztuki kochania” Michalina Włocławskiego i wówczas mogłem przekonać się, że kilkadziesiąt stron książki jest wprost „zaczynanych”, gdy tymczasem pozostałych kilkadziesiąt stron odbija prawie śnieżną bieloność. Te mające takie czytelnice wiedzie fragmenty „Sztuki kochania” dotyczą wyłącznie seksualnej techniki, rozlicznych pozycji, stosowanie których przyniesie nam partnerom największą satysfakcję. Inne partie książki traktują o tak fundamentalnych sprawach jak aspekt psychologiczny związku dwojga ludzi, ich wzajemnej odpowiedzialności, czy fizjologicznej stronie współżycia, wydają się być dla młodych ludzi zdecydowanie mniej interesujące.

Fakt ten potwierdzają pracownicy Towarzystwa Planowania Rodziny. Nasza młodzież wie bardzo dużo o „fizycznym” seksie, natomiast prawie nie o naturalnych procesach fizjologicznych związanych ze współżyciem. Jeden z moich rozmówców stwierdził nawet, że poziom ten jest wręcz żenujący. I nie dlatego, że istnieje jakikolwiek barier uniemożliwiający młodym ludziom dostęp do nieodwzajemnionej miłości — lecz wyłącznie ze względu na zdumiewające intelektualne lenistwo nastolatków. Dywagacje o pozycjach seksualnych mają coś ze swojej pikantnej — rozważania o fizjologii wymagają pewnego wysiłku, a potem przestrzegania podstawowych zasad życia seksualnego. Unikania przypadkowych kontaktów, pewnej racjonalizacji, nawet okresowej wstrzeźmliwości. Przynaj-

bytu. Zmiany kulturowe, zmiany społeczne sprawiły, że dzisiaj inaczej patrzymy na współżycie między małżonkami. W przeszłości odochodzi małżeńskich ustępajac miejsca stosunkom partnerskim. Pan i wiadca przestal zabezpieczać materialny byt rodziny; pracująca żona wybiła się na niezależność. I procesu tego odwrócić się już prawdopodobnie nie da, co wcale nie znaczy, że „nowoczesność” polega na również na zmianie naszego prawa rodzinnego w kierunku obniżenia wieku uprawniającego do zawarcia związku małżeńskiego. Zresztą takiemu rozwiązaniu zdecydowanie przeciwni są znawcy przedmiotu. Od prawników pozoyniając, a na psychologach i pedagogach kończąc.

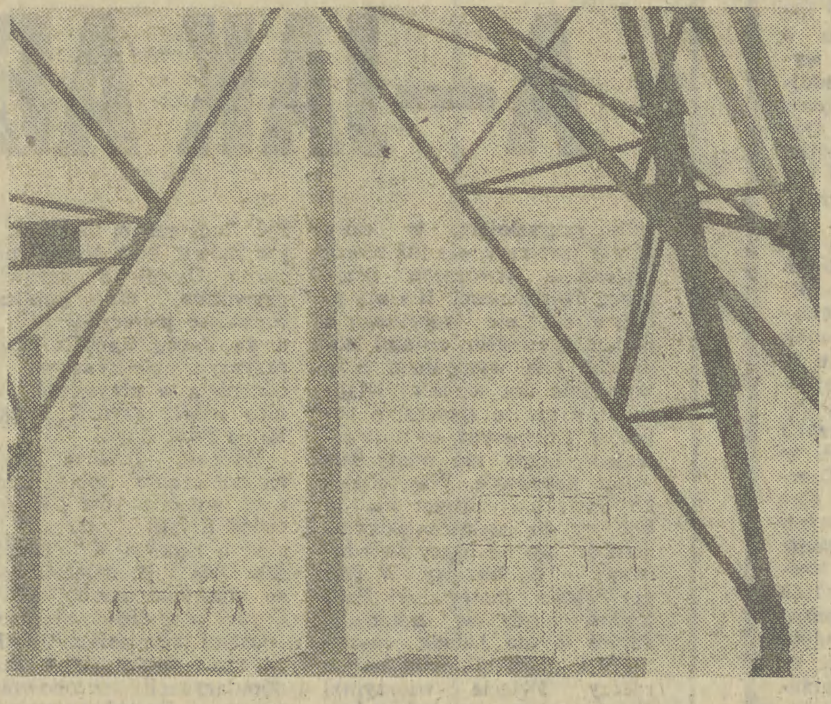
Zło konieczne

W zdecydowanej większości przypadków nasze sądy wydają zgodę na wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego traktując to jako swoiste zło konieczne. No bo skoro jest zaświadczenie o ciąży, skoro dwoje ludzi deklaruje swoje gorące uczucie, skoro rodzice młodego człowieka, lub rodzic ich obojga przyrzekają pomoc — to co może zrobić wysoki sąd? Wysoki sąd posiada oczywiście prawo do wydania decyzji negatywnej, lecz z tego ustawowego uprawnienia korzysta nadzwyczaj rzadko i to w przypadkach szczególnie drastycznych. Często bywa jednak i tak, że składający prośbę o zgodę na zawarcie związku małżeńskiego traktują sąd jako organ, który wypełnił na jedyną formalną powinność i dzwizła się bardzo, że w trakcie posiadania, padają dociekliwe pytania, na które udzielić trzeba wyczerpujących odpowiedzi.

A z odpowiedzi tych rysuje się wcale nie optymistyczny obraz. Większość kandydatów na „przypięsionych” małżonków znalazła się przed sądem w ciąży dziewięćmiesięcznej zaledwie trzy, cztery miesiące — o wiele rzadziej dłużej niż pół roku. Jak w tak krótkim okresie można dobrze poznać partnera, jak odpowiedzialnie podjąć decyzję o byciu ze sobą „na całe życie”? Jak być odpowiedzialnym w tym swoim tak młodym wieku, gdy krytycznym nie jest jeszcze zbyt dobrze wykształ-

ALICJA PAKULANKA
CZY BOGACTWA ZIEMI SĄ NIEWYCZERPANE?

osiemdziesięciu lat wzrosło ponad dziesięciokrotnie. Zauważyć warto, iż wzrosła ono głównie w krajach socjalistycznych i rozwijających się; w krajach kapitalistycznych od wielu lat utrzymuje się na stałym poziomie (Szwedzi planują nawet, że w roku 2010 zużywać będą tyle energii, co w roku 1985). Nastąpiło przejście z węgla jako głównego źródła energii do paliw węglowodorowych: ropy i gazu ziemnego. Była to odnowa rodzaju rewolucji. W początkowej fazie ropa była niezwykle tanim źródłem energii, co automatycznie pociągnęło za sobą szybki wzrost konsumpcji i nowe przyzwyczajenia. Kiedy jej cena zaczęła gwałtownie rosnąć, wyniki pierwsze trudności. Nie cena jednak (która realnie wzrosła siedmiokrotnie) stanowi największy problem. Rzecz w tym, że dno wielkiej ziemskiej cysterny z ropą już przeszło.

W tym kontekście warto wspomnieć o jeszcze jednym — mieszczącym się w kategorii czystych, przyszłościowych, choć klasycznym źródle energii. To woda. Jej wykorzystanie kształtuje się różnie: trzeba przypisać, że w Europie jest stosunkowo wysokie, przeciętnie bowiem wykorzystuje się około 60 proc. potencjału wodnego. Największe elektrownie wodne znajdują się na kontynencie południowoamerykańskim; gigantyczna hydroelektrownia na Paranie w Brazylii daje 20 020 MW.

Do wykorzystania nadają się także wody oceanów. Elektrownie (nad) morskie bywają bardzo różne, zależnie od tego, jaka szczególna cecha wody morskiej stanowi źródło energii: czy różnica temperatur pomiędzy wodami powierzchniowymi (ciepłymi) a głębinowymi (zimnymi), czy energia pływów bądź prądów oceanicznych, czy też — nawet! — różnica w stopniu zasolenia wody. Szczególnie zainteresowanie towarzyszy budowie elektrowni pływających, wykorzystujących falowanie oceanów; po sukcesach francuskich wiele krajów planuje budowę wielkich turbin na oceanach.

Najmłodniejsze — bio

Zdaniem wielu uczonych, nauka XXI wieku będzie biologią. Biegają z biomasą w procesie biokonwersji w reaktorze biologicznym — to brzmi naprawdę nowocześnie. O co tu naprawdę chodzi? — Otóż dzięki biologicznej, aktywnej roli zieleni energia promieniowania słonecznego zostaje przekształcona w energię chemiczną w postaci materii organicznej o wysokim potencjale energetycznym. Wystarczy więc zalać hodowlę alg i bakterii, które bezpośrednio przyswajają energię słoneczną dla swoich potrzeb energetycznych; pozwolić też masie fermentować pod działaniem wyselekcjonowanych enzymów bądź w tzw. fotioreaktorze, gdzie źródłem energii jest światło (w paśmie widzialnym bądź podczerwone) — i otrzymamy gaz o wielkim potencjale energetycznym: metan i wodor. Do niedawna najbardziej popularne było uzyskiwanie metanu, lecz prognozy na przyszłość skłaniają się bardziej w stronę wodoru. Opracowano więc inną jeszcze metodę uzyskiwania tego gazu z biomasą roślinną; w anaerobycznym reaktorze biologicznym. Reaktor taki wykorzystuje zjawisko rozkładania materii organicznej przez bakterie anaerobiczne, w trakcie którego uwalniają jest molekularny wodor.

Także bardziej konwencjonalne rodzaje biomas dają podobne efekty. Kraj EWG rozpoczęły uprawę lasów energetycznych (głównie wierzby i topoli) na wielką skalę. Drewno, susz roślinny, a także odpad hodowlany jako produkt finalny dają nie tylko biogaz, lecz także alkohol, energię elektryczną i ciepło. To jeszcze jedno ekologicznie czyste źródło energii — więcej nawet: można w ten sposób rozwiązać niektóre problemy ochrony środowiska. To źródło energii uważane jest za najbardziej perspektywiczne: roczna produkcja roślinna kuli ziemskiej wynosi ok. 150 mld ton materii organicznej, a więc — licząc w jednostkach energetycznych — 150 razy więcej niż cały ludzki przemysł.

I jeszcze trochę fantazji

Wszelki świat jest wypełniony energią — wystarczy ją tylko zgarnąć. Może to być trudne, nawet ryzykowne, ale przecież to właśnie najbardziej pociągają człowieka. Oibryzmie ilości energii wyzwala się w procesie zapadania się ciężkiej gwiezdy i tworzenia się czarnej dziury. Jeszcze więcej energii powstaje w trakcie połączenia czarnych dziur. John Taylor, specjalista od tego fenomenu, twierdzi, iż pozyskiwanie energii z czarnych dziur jest całkowicie wykonane technicznie. Należałoby w tym celu zbudować odpowiednią konstrukcję wokół czarnej dziury; autor pomysłu zupełnie plastycznie wyobraża sobie wysoko rozwinięta wyłizczą, która prowadzi „hodowlę” czarnych dziur w odległości, wielu lat świetlnych od Ziemi... Zanim jednak pocincmy w kosmos, warto zdać sobie sprawę z tego, że najniebezpieczniejszym źródłem energii jest... oszczędzanie.

elektrownia przez nią wyprodukowana kosztuje trzy razy więcej niż ta, która pochodzi z elektrowni wodnych; w tym kraju wody akuratnie brakuje.

▲ W Egipcie planowano budowę ośmiu reaktorów. Kraj ten otrzymał 4 miliony dolarów od Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej na „składowanie odpadów nuklearnych”. Warto zaznaczyć, że Egips nie posiada dotychczas ani elektrowni atomowej, ani — co zresztą nie wiadomo — radioaktywnych odpadów.

▲ W Pakistanie zużycie energii należy do najmniejszych na świecie: 50 000 wsi dotąd nie posiada elektryczności. Jedyna elektrownia jądrowa pracuje poniżej swoich możliwości ze względu na częste awarie. Już wiele razy podczas awarii wyciekła ciężka woda, zawierająca m.in. radioaktywny tryton.

▲ Ofiara krótkowzrocznej propagandy atomowej są również Indie. Planowano tam uzyskanie 8 000 MW z wiatrych elektrowni atomowych — dziś niezwykle zadowolone budują fakt, że któryś z sześciu istniejących tam reaktorów w ogóle funkcjonuje.

Ucząc się na własnych i cudzych błędach, najważniejsi już zmagali się: w 1985 roku rozpoczęto na świecie budowę tylko ośmiu elektrowni jądrowych; w roku 1986 — zaledwie jednej. Dla tych, którzy wierzą, iż energia atomowa mogłaby stać się energią przyszłości, jeszcze kilka informacji. Dla RFN wyliczone, że potrzeba 350 elektrowni atomowych, by pokryć całkowicie zapotrzebowanie tego kraju na energię — przy czym 50 musiałoby być w ciągłej budowie, aby mogły zastąpić elektrownie stare, wyczerpane. Ile więc reaktorów może sprostać potrzebom całego świata i jak wzniesienie ryzyko? I jeszcze jedno: Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej (IAEO) ocenia, iż opłacalne źródła uranu wystarczą najwyżej na 40 lat.

Zawsze (niech) będzie słońce

Ilość energii słonecznej docierającej do Ziemi tysiącokrotnie przewyższa ludzkie zapotrzebowanie. Udokumentowane zasoby wynoszą 120 000x10¹⁰ ton paliwa umownego (p.u. — 7 Gcal). Dlaczego więc wykorzystywane są w tak niewielkim stopniu? Główny argument głosi, iż inwestycje są wciąż jeszcze mniej opłacalne niż w przypadku klasycznych źródeł energii. Trzeba wszak przede wszystkim przełożyć na eksploatację nowych źródeł zwykle bywają wysokie, cena jednak spada wraz z doskonaleniem technologii. Optymistyczne prognozy zapowiadają, że już w roku 1992 ceny energii słonecznej będą konkurencyjne do kosztów energii konwencjonalnych.

Jak dotąd, energia słoneczna wykorzystywana w największym mierze budynki prywatne; wynika to głównie ze sposobu jej magazynowania. Jednak wraz ze wzrostem różnorodności form przechwytywania energii (ogniwa fotoelektryczne, heliostaty, stawy energetyczne) oraz możliwością zwiększenia ich mocy, coraz większe jest ich praktyczne zastosowanie z tego źródła energii — co czym nie nadaje się do żadnego użytku. Jedyny sposób, jaki dotąd wydumano, to zalewanie beto-

istniejącym już gazociągami (odpowiednie próby przeprowadzane są w gazociągu o długości 4 000 km prowadzonym z Związku Radzieckiego do Europy zachodniej) lub — po skropleniu — tankerami. Pewnie można też wykonać do odsalania wody morskiej, używanej do elektrolizy — tym sposobem czysta woda stanowiłaby jedynie „produkt odpadowy”. Wodor ma dużą zaletę: można go gromadzić i przechowywać. Próby techniczne trwają, zaś efekty są zachęcające. Eksperyment na dużą skalę przeprowadzone w Neunburgu (RFN) na powierzchni 20 000 m kw. Flirny BMW i Mercedes testują już wodor jako źródło napędu. Obliczone, że potrzeba jednak co najmniej 30 lat, by solarny wodor — jak określono wodor uzyskiwany z rozkładania wody na tlen i wodor przy pomocy energii słonecznej — stał się przeważającym produktem rynkowym. Kiedy to nastąpi otrzymamy najbardziej wszechstronne źródło energii: energia słoneczna przetworzona będzie w elektryczną, zaś jako odpady otrzymamy czystą wodę (jako efekt elektrolizy) oraz ciepło (które powstaje jako jeden „odpad” podczas spalania wodoru), a więc elektrownie będą równocześnie ciepłowniami. Biorąc pod uwagę wszystkie te korzyści, być może już niedługo przekonamy się, iż energia słoneczna nie jest taką znowu drogą...

Dla zwiększenia efektywności pozyskiwania energii słonecznej, a także w celu niezależnienia się od warunków pogodowych, projektuje się budowę kosmicznych elektrowni słonecznych. Koncepcja amerykańska zakłada, iż po okołoziemskiej orbicie krążyć będzie 60 satelitów — elektrowni o mocy 5 000 MW każda. Uruchomienie pierwszej — projekt ma kosztować ok. 58 miliardów dolarów — nastąpi przed rokiem 2030. Jak łatwo zauważyć, możliwa do uzyskania moc będzie co najmniej 100-krotnie większa od tej, jaką dalaoby się osiągnąć na powierzchni Ziemi. Projekty radszkie różnią się nieco od amerykańskich. ZSR zamierza umieścić na orbitach zwierciadła-reflektory o średnicy jednego kilometra kwadratowego, która będą zasilały niebieskie elektrownie słoneczne. Takie kosmiczne zwierciadła mogłyby służyć ponadto do regulowania nasłonecznienia globu. Prof. Alfierow, twórca tych konstrukcji, twierdzi, iż 100 km kw. takich reflektorów może w pełni zaspokoić energetyczne zapotrzebowanie kraju wielkości ZSRZ czy USA.

Ujarmione żywioły

Wiatrak — to piękna osoba krajoobrazu. Po krótkim okresie zapomnienia i przynależności do folkloru, znowu wracają do łask — i to jako znaczące przetworniki energii. Pojedynczy wiatrak może być niewiele wyprodukować, maksymalnie kilka MW, dlatego najnowsze projekty obejmują tuz, park wiatraków. Ich łączna moc już się liczy. Parki takie powstały już w USA, Danii, Grecji, Holandii. Wielki Brytania. Kraje te przewidują, że już w najbliższym czasie wiatry będą produkowały do 15 proc. energii elektrycznej. Niestety, także ten sposób uzyskiwania energii ma róż-

Inicjacja, małżeństwo i rozwód

mniej dla części naszej młodzieży tak ustawałona poprzedzą znajduje się zbyt wysoko...

Wczesna inicjacja

Jeżeli wykazują stosowne badania drog inicjacji seksualnej w ostatnich czasach znacznie się obniżyła. Anonimowy sondaż w jednej ze szkół średnich wykazał, że prawie 35 procent dziewcząt odbyło pierwszy stosunek przed ukończeniem 17 roku życia, a 27 procent chłopców przed 18 rokiem życia. Z przyspieszonym rozwojem fizycznym współczesnej młodzieży, z tą fizyczną seksualną dojrzałością nie idzie w parze równomierny rozwój psychiczny. Te podmałowane panienki i ci wyrosnięci dżentelmeni, to jeszcze ludzie o nie ukształtowanej osobowości, mało odpowiedzialni, nie umiejący myśleć perspektywicznie o różnorakich skutkach zbyt szybkiego wchodzenia w dorosłość.

Nie ma pełnych danych statystycznych o zabiegach przerywania ciąży, którym poddają się nastoletnie dziewczyny, lecz wszystkie znaki na niebie i ziemi wskazują, że nie jest to ilość mała. Bywa, że z prośbą o zabieg wraca się sama zrozpaczona dziewczyna motywując swoją decyzję „komplicacjami życiowymi”, które będą następstwem urodzenia dziecka zachowującego fakt ciąży w tajemnicy przed rodzicami; bywa jednak, że to sami rodzice podejmują odpowiednie kroki, by rozwiązać „problem” córki. Lekarskie argumenty o niebezpieczeństwach wynikających z przerywania ciąży w ogóle, a pierwszej ciąży w szczególności, nie trafiają do przekonania ani nastolatkom, ani ich opiekunom. Bo skoro dziecko jest „komplicacją życiową” to...

Z reguły nie ma niepożądanych ciąży — to kolejna wypowiedź jednego z moich rozmówców społecznie pracującego w Młodzieżowym Telefonie Zaufania — są tylko ciąży w niepożądanym czasie. W oparciu o swoje doświadczenia mogę stwierdzić, że większość dziewcząt, z którymi miałem profesjonalny kontakt musiała zająć w ciąży, i wcale nie dlatego, że natura sprawiła jakiś nadzwyczajny pchnięcie czy zawiódł środek antykoncepcyjny, lecz wyłącznie z tego względu, że współżycie podejmowane było bez oglądania na naturalne skutki zbliżenia. Na prywatną, nie wycieczkę, a nawet w szkolnej klasie. I to współżycie nie jednorazowe, a rozłożone w czasie. Przy takiej częstotliwości i takiej nieodpowiedzialności, możliwość „wpadki” jest przecież olbrzymia. Potem są i liczne zabiegania, jest zaś. Niestety zaś i refleksja przychodzi tak bardzo późno.

Babcie i wnućki

Fakt ciąży jest właściwie jedynym argumentem prób kierowanych do sądów o wyrażeniu zgody na zawarcie związku małżeńskiego. Przypominamy, że zgodnie z naszym prawem bez takiej zgody małżeństwo zawrzeć może kobieta po ukończeniu 18 lat, a mężczyzna po ukończeniu lat 21. Przy okazji mówię — a głosy te pochodzą głównie od tych, którzy zjawiają się w sądzie rodzinnym z odpowiednimi wnioskami — że nasz polski, ustawowy próg zdolności do występowania na ślubnym kobiercu jest znacznie wyższy niż w dawnych czasach babcie i prababce stawały się żonami w wieku 16-17 lat i nikogo wówczas tak młody wiek nie bulwersowało. Nie dodaje się jednak przy okazji, że zdecydowanie ostrzejsze wymogi wielkocetawiano kandydatom na mężów.

W środowisku wiejskim zwyczaj uznawał prawo mężczyzny do zawarcia związku małżeńskiego dopiero „po wiosku” uznając, że osiągnięcie 23, 24 lat jest nieodzownym minimum do założenia rodziny. Jeszcze surowsze było pod tym względem środowisko mieszczańskie. Kandydat na głowę rodziny musiał dawać gwarancje zabezpieczenia bytu materialnego żony i dzieci, a samodzielną życiową młody człowiek osiągał stosunkowo późno, stosunkowo późno kupował obrączki. Z reguły przed trzydziestką. Żona mogła być „gąską” — jej partner w żadnym razie nie.

Z biegiem lat wiele tradycyjnych modeli, w tym także ten małżeński, straciło rade

cony, a o prozie codziennego życia ma się jeszcze mgliste pojęcie? Gdyby nie cięzka ani jej, ani temu nie przyszyła do głowy myśli o wczesnym małżeństwie...

Gdy ona nie ma jeszcze tych swoich 18 lat, a on jest o kilka lat starszy, gdy już pracuje i jako tako może się troszczyć o rodzinę, rokowania na trwałość związku są zdecydowanie większe. Gorzej, gdy zarówno on i ona to jeszcze autentycznie młodzi, gdy on i ona nie pracują, nie mają zawodu, a na osiągnięcie stabilizacji w ich przypadku można odliczyć jeszcze parę lat. Właśnie oni szanse na trwałość małżeństwa mają zdecydowanie mniejsze, jednak zgodę otrzymują, gdyż sąd liczy, że może się im udać.

Mieszkanie i teściowie

Tylko sędziowie sądów rodzinnych wiedzą, ileż to razy ich gabinety odwiedzały rodzice bardzo młodych ludzi z usilnymi prośbami o umieszczenie sprawy podopiecznych na wokandy, „poza kolejką”. W możliwie najbliższym, najwyższym terminie. Chodzi albo o to, by ciąża objawienia nie była jeszcze zbyt widoczna, albo o ślub przed rozwianiem (dziecko powinno być małżeńskie!). Zdarza się, że jako argument za przyspieszeniem sprawy służy fakt wynajęcia już sali na weselne przyjęcie i dokonanie odpowiednich zakupów. Zaskoczeniem bywa informacja, że uprzedzenie ewentualnej zgody wymaga trzytygodniowego terminu...

Opłując za zgodą rodzice deklarują swoją pomoc, przyjęcie młodego małżeństwa pod swój dach itp. Co innego jednak słowne deklaracje, a co innego życie, gdy ślub stał się faktem i faktem też stało się przyjęcie na świat dziecka. Wówczas bo dają znać o sobie wszystkie negatywne skutki „małżeństwa z konieczności”.

Na pierwszym miejscu przyczyn niepowodzenia bardzo młodych małżeństw wymieniane są trudności mieszkaniowe, na drugim miejscu nieporozumienia z teściami, a na trzecim trudności finansowe. W wielu przypadkach jest tak, że on i ona traktują pomoc rodziców jako bezwzględny obowiązek tych ostatnich (przezcież do takiej pomocy zobowiązali się w śdzie), nie chcą przyjąć do wiadomości faktu konieczności brania także na swoje młode barki ciężarów z życia rodzinnym związanym. Do tego dochodzi jeszcze szybkie zrużnienie potrzebami się kłopotami, tęsknotą za „młoda wolnością”, której on i ona tak szybko zostali pozbawieni. Nie zawsze także teściowie używający mieszkaniowej gościnności chcą pozostawić z życia rodzinnym związanym. Do tego dochodzi jeszcze szybkie zrużnienie potrzebami się kłopotami, tęsknotą za „młoda wolnością”, której on i ona tak szybko zostali pozbawieni. Nie zawsze także teściowie używający mieszkaniowej gościnności chcą pozostawić z życia rodzinnym związanym. Do tego dochodzi jeszcze szybkie zrużnienie potrzebami się kłopotami, tęsknotą za „młoda wolnością”, której on i ona tak szybko zostali pozbawieni.

Oczywiście rozważa się także ludzkie, który nie musi uciekać się do sądowej zgody na zawarcie małżeństwa — lecz odstępek niepowodzeń w grupie tych „przypięsionych” jest niezbyt wysoki. To na właśnie skłaniać musi do refleksji nad problemami związanymi ze zbyt wczesną inicjacją seksualną, zbyt wczesnym ożwiążaniem i zbyt wczesnym małżeństwem. Refleksji są strem przede wszystkim rodziców, a potem wychowawców. Założenie rodziny bowiem, wydatne na świat dzieci nie jest tylko prywatną sprawą dwojga ludzi. Skutki bowiem takich decyzji ponosimy wszyscy jako społeczeństwo.

Ogłoszenia Ekspresowe

FIATA 100, rok prod. 1981 — sprzedam. Stanisław Psut, Brzezina 246, tel. 140, p.4 Podgórze. S-10444

SPRZEDAM Toyota Carina I, 1984, Tel. 21-30-32, wewn. 135. g-12859

SPRZEDAM Mercedes 608D, Kraków, Bieżanowska 74/4. g-12787

POŁONIZA, 1981 — sprzedam. g-2386
Tel. 43-00-29.

ZAPOROŻEC, składowa 1988 — sprzedam. Os. Nowy Bieżanów, Mała Góra 18/103, po 16. g-12761

OKAZYJNIE sprzedam Volkę GAZ 24, 1984, z silnikiem diesel Fiat 950, 73 KM. Tel. 33-54-50, g-12832

NIEPALACY, spokojni, pracujący — poszukuje pokój. Oferty 12870 „Prasa” Kraków, Wiśna 3.

ZAKŁAD rzemieślniczy przyjmuje montaż spawacza, samodzielnie. Tel. 21-94-98. g-12850

Reagan odwiedził Finlandię

SZTOKHOLM (PAP).

Przed przybyciem do Moskwy na spotkanie na szczyśle prezydent USA Ronald Reagan złoży kilkuminutową wizytę w Finlandii. Będzie tam przebywał w dniach 26—29 maja — poinformowało w czwartek biuro prezydenta Finlandii.

Polsko-radzieckie „Miraculum”

Sekretarz KK PZPR Józef Stęszura przyjął wczoraj Radę Wspólnego Przedsiębiorstwa „MIRACULUM” z jej przewodniczącym Miroslawem Jędrzejczakiem. Omówiono załączniki dotyczące warunków realizacji między- państwowej umowy polsko-radzieckiej w sprawie rozwoju przedsiębiorstwa oraz uzyskania w 1992 roku zakładanego przyrostu produkcji, a także dostaw na rynek krajowy i radziecki poszukiwanych wyrobów kosmetycznych i chemii gospodarczej. Stwierdzono dotychczasową prawidłowość realizacji harmonogramu prac nad powołaniem polsko-radzieckiego Przedsiębiorstwa Chemii Gospodarczej i Perfumeryjno-Kosmetycznego „MIRACULUM” w Krakowie.

„Makbet” w Teatrze Poniedziałkowym TV

Zapraszamy 28 marca do Teatru Poniedziałkowego. Reżyser Krzysztof Nazar przygotował „Makbeta” w. Szekspira. Scenografia — Marek Grabowski, muzyka — Jerzy Satanowski. W roli Makbeta zobaczymy Daniela Olszyskiego. W pozostałych rolach: Joanna Szepkowska, Ewa Ciepła, Beżena Adamak, Iwona Bielska, Karol Straburser, Jerzy Bińczycki, Jan Frycz, Jerzy Gralek, Krzysztof Globisz. Spektakl zrealizowano w Ośrodku Krakowskim TV.

Komisje kontrolno-rewizyjne PZPR skutecznie reagują na nieprawidłowości

(DOKONCZENIE ZE STR. 1)

Wyrazem tego była przeprowadzona przez komisje kontrolno-rewizyjne organizacja podstawowych i członków partii na rzecz przeciwdziałania marnotrawstwu i innym zjawiskom patologicznym w gospodarce. W wyniku tej kontroli, a także innych sygnałów, komisje kontrolno-rewizyjne przeprowadziły w różnych odczynkach, udzieliły wielu kar partyjnych, a także wielokrotnie wniosły o cofnięcie rekomendacji partyjnych na stanowiska kierownicze lub też opinię polecającą dla kadry nie należącej do PZPR.

Za naruszenie norm etycznych obowiązujących członków partii ukarano 499 osób: za niegospodarność, marnotrawstwo, naruszenie dyscypliny zawodowej — 455.

W trakcie postępowania partyjne komisje oczyliły 234 osoby ze stawianych im zarzutów, uznając je za bezpodstawne.

Ważnym kierunkiem pracy komisji były przedsięwzięcia związane z umocnieniem POP. Pozytywnie oceniono dotychczasowy stan współdziałania komisji kontrolno-rewizyjnych z organami kontroli państwowej i społecznej, szczególnie w Najwyższą Izbę Kontroli.

W drugim półroczu 1987 r. komisje otrzymały ponad 4.600

listów oraz zgłosz od członków PZPR i osób bezpartyjnych. Prawie co trzeci z tych listów sygnalizował wynaturzenia w zakresie stosunków między ludzkich, przypadki niegospodarności, marnotrawstwa oraz łamania dyscypliny zawodowej; co piąty — wadliwe funkcjonowanie konkretnych biur i urzędów. Wiele zarzutów zawartych w tych listach i skargach było powodem dyscyplinujących działań partyjnych.

Prezydium zapomniało się z wyjątkami kontrolować, podczas których zespoły kontrolne CKKR na terenie 8 województw zbadały stan realizacji założeń polityki kadrowej PZPR w zakresie udzielania i wycofywania rekomendacji partyjnych na stanowiska kierownicze.

Obrazy prowadził członek Biura Politycznego, przewodniczący CKKR Włodzisław Mokrzyśczak.

Dobra wiadomość z Nikaragui: porozumienie o przerwaniu ognia na 60 dni

(CIĄG DALSZY ZE STR. 1)

Porozumienie, które zostało podpisane w dniu 24 marca, oznacza, że w ciągu roku pracy komisji z 6 tys. książek rozpatrzono ok. 4 tys. publikacji. Z liczby tej ok. 3,5 tys. już skierowano do zbiorów dostępnych dla wszystkich. Praca ta jest kontynuowana.

Zakazane książki wracają do bibliotek

(DOKONCZENIE ZE STR. 1)

W rocznicę insurekcji kościuszkowskiej harcerze Krakowskiej Chorągwi ZHP im. Tadeusza Kościuszki złożyli na placyce upamiętniającej przysięgę wodza w Ryuku Głównym w Krakowie wiązanki kwiatów. Również wczoraj w Nowohuckim Centrum Kultury odbył się uroczysty koncert zespołów harcerskich i dziecięcych dedykowany tym ludziom, które realizowały zadania „Odziały Chorągwiowej” związane z poznawaniem miasta, regionu i historii naszego kraju.

Uczestniczący w uroczystości komendant Chorągwi — hm. PL Andrzej Krzyworeka udekorował w obecności władz politycznych i administracyjnych miasta, załóżonych inżynierów, zasłużonych inżynierów ZHP, medalami Chorągwi Krakowskiej ZHP „Za zasługi dla ZHP”.

MINISTER PRZEMYSŁU ogłasza konkurs na stanowisko dyrektora

Przedsiębiorstwa Materiałów Izolacyjnych „Izolacja-Matizol” w Gorlicach, ul. Waryńskiego 23

Kandydat przystępujący do konkursu powinien spełniać następujące warunki:

- wykształcenie wyższe techniczne, ekonomiczne lub inne
- staż pracy minimum 8 lat, w tym 4 lata na stanowiskach kierowniczych lub samodzielnych
- dobry stan zdrowia
- wiek preferowany do 50 lat
- zakład nie dysponuje mieszkaniami

Kandydat zobowiązany są do przedstawienia następujących dokumentów:

- kwestionariusz osobowy
- odpis dyplomu
- życiorys
- świadectwo zdrowia
- opinie zawodowe za ostatnie 3 lat pracy
- 2 fotografie
- oświadczenie o stanie majątkowym

Oferty wraz z dokumentami należy składać w Dziale Spraw Pracowniczych i Administracji PAMI — Gorlice, ul. Waryńskiego 23 w terminie 14 dni od daty ukazania się ogłoszenia w prasie.

Oferty zostaną rozpatrzone przez komisję konkursową ustaloną zgodnie z art. 39 Ustawy z dnia 25.09.1987 roku o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. Nr 35/87).

K-2979

Plenum RW PRON w Nowym Sączu Pomoc dla ludzi starych, chorych i potrzebujących wsparcia

(Inf. wł.) II Kongres Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego oraz III Wojewódzka Konferencja PRON w Nowym Sączu przyjął na siebie obowiązek uczestnictwa w procesie ochrony zdrowia społeczeństwa, doskonałości opieki, udzielania pomocy ludziom starym, chorym i potrzebującym wsparcia. Rada Wojewódzka PRON na plenium 4 czerwca 1987 r. powołała Komisję Ochrony Srodowiska, Zdrowia i Turystyki. W przyjętym przez komisję „zestawie spraw i problemów” znalazły swoje miejsce zagadnienia dotyczące warunków życia ludzi niepełnosprawnych i potrzebujących pomocy.

PRON chce być również platformą współdziałania wszystkich organizacji, instytucji, zakładów, zrzeszeń i ludzi dobrej woli Nowosadec-

Rekin giełdowy w wiesieniu

Richard Boesky, amerykański rekin giełdowy, który zarobił miliony na swych operacjach dzięki nielegalnym wewnętrznym źródłom informacji z Wall Street, nie jest już wolnym człowiekiem. Został skazany na odbycie w roku 3 lat wieszenia w zakładzie o minimalnym ograniczeniu wolności, pieszościwie zwanym „country clubem”. Wieszanie to oferuje swym pensionariuszom pola golfowe, tenisowe korty, telewizję kablową oraz pracę przy minimalnym wynagrodzeniu 17,50 dolara na godzinę.

Uczczono pamięć

(CIĄG DALSZY ZE STR. 1)

W rocznicę insurekcji kościuszkowskiej harcerze Krakowskiej Chorągwi ZHP im. Tadeusza Kościuszki złożyli na placyce upamiętniającej przysięgę wodza w Ryuku Głównym w Krakowie wiązanki kwiatów. Również wczoraj w Nowohuckim Centrum Kultury odbył się uroczysty koncert zespołów harcerskich i dziecięcych dedykowany tym ludziom, które realizowały zadania „Odziały Chorągwiowej” związane z poznawaniem miasta, regionu i historii naszego kraju.

Uczestniczący w uroczystości komendant Chorągwi — hm. PL Andrzej Krzyworeka udekorował w obecności władz politycznych i administracyjnych miasta, załóżonych inżynierów, zasłużonych inżynierów ZHP, medalami Chorągwi Krakowskiej ZHP „Za zasługi dla ZHP”.

Krakowskie Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych

Kraków, ul. Dzierżyńskiego 112

zatrudni natychmiast

- ◆ z-cę kierownika Działu Zaopatrzenia
- ◆ inżynierów lub techników do Działu Przygotowania Produkcji
- ◆ inżynierów lub techników elektryków na stanowiska mistrzów robót
- ◆ inspektora ds. zaopatrzenia
- ◆ inspektora ds. zatrudnienia i plac
- ◆ księgową
- ◆ inżynierów lub techników do grupy regulacyjno-pomiarowej
- ◆ elektrykonerów

Pracownicy korzystają z przywilejów „Karty Pracownika Budownictwa”. Przedsiębiorstwo zapewnia zakwaterowanie w hotelu pracowniczym.

Zgłoszenia przyjmuje i informacji udziela Dział Zatrudnienia i Plac Kraków, ul. F. Dzierżyńskiego 112, pokój nr 140, I piętro, telefon 37-05-87 oraz 37-55-55 wewn. 187 lub 186. K-2518

Z dalekopisu

HOMOSEKSUALIZM LEGALNY

(s) Jak informują izraelskie źródła parlamentarne, w śróde parlamencie izraelskiej większość głosów uchwaliła ustawę legalizującą ostatecznie uprawnienie homoseksualizmu przez mężczyzn, którzy ukończyli 18 rok życia.

Wnieśliście poprawki do obowiązującej dotychczas prawodawstwa dotyczącego spraw płci napotykało przez wiele lat, na przeszkodzie w postaci potępienia homoseksualizmu zawarte-go w naukach biblijnych.

„Człowiek bez adresu” — już ma adres

(Inf. wł.) Jednym z wyników realizacji II etapu reformy gospodarczej jest racjonalizacja zużycia paliw i energii. Nad sposobami bardziej skutecznego oddziaływania na przedsiębiorstwa dyskutują przedstawiciele Okręgowych

Miło nam poinformować Czytelników zainteresowanych losem Władysława Tarnowskiego, zamieszkałego w szpitalu dla dzieciak w Piotrkowie Trybunalskim — bohatera naszego reportażu pt. „Człowiek bez adresu” zamieszczonego w 29, nr „GK” z 5 lutego 1988 r. — iż przestał już być człowiekiem bez adresu. Jak wynika z pisma otrzymanego od wiceprezydenta Piotrkowa mgra inż. Janka Karlińskiego sprawa została załatwiona pozytywnie i ob Władysław Tarnowski otrzymał „lokal zamieszkiwany przy ul. Wojska Polskiego 122 m. 1 składający się z 1 pomieszczenia o pow. 18 m².” (mp)

„Człowiek bez adresu” — już ma adres

(Inf. wł.) Tegoroczny, już XXVIII Światowy Dzień Meteorologii nieprzypadkowo jest obchodzony pod hasłem „Meteorologia a środki masowego przekazu”. Wszak doskonale wiadomo, że nawet najdoskonalniejsze prognozy będą bezużyteczne, gdy nie zostaną w porę przekazane przez prasę, radio i telewizję.

Wspólna sprawa — pod hasłem „Wspólna sprawa” wzięli udział w ostatnim z szeregu seminariów Wydziału Geofizyki i Meteorologii Instytutu Geofizyki i Meteorologii PAN w Warszawie.

Wzięli udział w tym seminarium wybitni specjaliści z różnych dziedzin nauki i sztuki, którzy na swym polu działalności czynią wielkie osiągnięcia. W Warszawie uczestniczyli: prof. Andrzej Karliński, prof. Andrzej Kowalski, prof. Andrzej Lorenc, prof. Andrzej Motyka, prof. Andrzej Ogiński, prof. Andrzej Świercz, prof. Andrzej Tęczyński, prof. Andrzej Witkowski, prof. Andrzej Żółty, prof. Andrzej Żurkowski, prof. Andrzej Żurkowski, prof. Andrzej Żurkowski.

Jubileusz Biura Prognoz w Krakowie

Od 40 lat dyktują nam w co się ubierać

(Inf. wł.) Tegoroczny, już XXVIII Światowy Dzień Meteorologii nieprzypadkowo jest obchodzony pod hasłem „Meteorologia a środki masowego przekazu”. Wszak doskonale wiadomo, że nawet najdoskonalniejsze prognozy będą bezużyteczne, gdy nie zostaną w porę przekazane przez prasę, radio i telewizję.

Wspólna sprawa — pod hasłem „Wspólna sprawa” wzięli udział w ostatnim z szeregu seminariów Wydziału Geofizyki i Meteorologii Instytutu Geofizyki i Meteorologii PAN w Warszawie.

Wzięli udział w tym seminarium wybitni specjaliści z różnych dziedzin nauki i sztuki, którzy na swym polu działalności czynią wielkie osiągnięcia. W Warszawie uczestniczyli: prof. Andrzej Karliński, prof. Andrzej Kowalski, prof. Andrzej Lorenc, prof. Andrzej Motyka, prof. Andrzej Ogiński, prof. Andrzej Świercz, prof. Andrzej Tęczyński, prof. Andrzej Witkowski, prof. Andrzej Żółty, prof. Andrzej Żurkowski, prof. Andrzej Żurkowski.

Parada samych gwiazd

(DOKONCZENIE ZE STR. 1)

W nastroju świątecznych dni wprowadzi już sobota. Gwiazda tego dnia będzie Catherine Deneuve — jako partnerka Jeana-Louisa Trintignant’a w francuskim filmie „obyczajnym „Tak ma być” oraz bohaterką kolejnego wydania cyklu „Legenda filmu”. Z kolei Jacka Nicholsona zobaczymy w amerykańskim dramacie „Ostatnie zadanie”. Danuta Szafarska, Edward Dziewoński, Janusz Gajos to niekiedy wykonawcy komedii „Armando Salazaron „Archipelag Lenoi”; Wojciech Młynarski zaprasza na swój jubileuszowy koncert pt. „Róbmy swoj”.

W niedzielę zapewne nie tylko najmłodsi obejrzą „Elze z afrykańskiego buszu” w punktach GS „Praktyczna Gospodyni”, w charakterze nauczycieli zajęć praktycznych w szkołach podstawowych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego w szkołach rolniczych — prowadzić kursy sycia i haftu — prowadzić wczesny w domach prywatnych — racjonalnie prowadzić gospodarstwo własne — kontynuować naukę w wyższych uczelnich — Szkoła zapewnia miejsce w internacie i pomoc stypendialną.

Wpisy przyjmują oraz informację udziela sekretariat Szkoły, Dobzyce, ul. Górska 31, tel. 210. K-2018

„Maluch” za 4,5 miliona!

(DOKONCZENIE ZE STR. 1)

By każdy mógł się zorientować 10619304 dolarów, podajemy, że bieżący kurs dolara w jugosłowiańskim banku państwowym wynosi 1372 dinary za 1 dolara. Kurs — 11376323 dinary, „lada 1200” — jak widać — zbliżył do naszego bonowego... (wam)

W związku z przewidywanym nasileniem przejazdów podróży w okresie Świąt Wielkanocnych rozszerza się termin przedsprzedaży biletów na przejazd do 100 km tam i na powrót od 25 marca br. do

Ważnym kierunkiem pracy komisji były przedsięwzięcia związane z umocnieniem POP. Pozytywnie oceniono dotychczasowy stan współdziałania komisji kontrolno-rewizyjnych z organami kontroli państwowej i społecznej, szczególnie w Najwyższą Izbę Kontroli.

W drugim półroczu 1987 r. komisje otrzymały ponad 4.600

Uwaga absolwenci klas ósmych!

W nowym roku szkolnym 1988/89 zostaje uruchomione

TECHNIKUM ROLNICZE w Dobzycach

o specjalności: wiejskie gospodarstwo domowe

Po ukończeniu szkoły absolwenci mogą być zatrudnieni:

- bezpośrednio w produkcji i w państwowych i spółdzielczych przedsiębiorstwach rolnych
- w służbie rolnej oraz instytucjach i przedsiębiorstwach obsługujących rolnictwo

mogą również:

- podjąć pracę zawodową w charakterze instruktorów wiejskiego gospodarstwa domowego, w punktach GS „Praktyczna Gospodyni”, w charakterze nauczycieli zajęć praktycznych w szkołach podstawowych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego w szkołach rolniczych
- prowadzić kursy sycia i haftu
- prowadzić wczesny w domach prywatnych
- racjonalnie prowadzić gospodarstwo własne
- kontynuować naukę w wyższych uczelnich

Szkoła zapewnia miejsce w internacie i pomoc stypendialną.

Wpisy przyjmują oraz informację udziela sekretariat Szkoły, Dobzyce, ul. Górska 31, tel. 210. K-2018

Wszystcy czekamy na prawdziwą wiosnę, ale prognozy do niedzieli nie są zbyt optymistyczne. Polska jest w zasięgu niżu, toteż przeważać będzie zachmurzenie umiarkowane i duże (słońca niestety mało) z przelotnymi opadami deszczu, a wysoko w Tatrach — śniegu. Będzie trochę ciepłej, już wczoraj w podniebie termometry w Bałicach wskazywały 9 stopni, w centrum Krakowa było nawet 12 stopni. W dzień temperatury od 5 do 10 stopni, w Tatrach — 3, nocą od —2 do +2, w Tatrach nawet do —7 st.

Na co mogą liczyć narciarze? Dobre, nawet bardzo dobre warunki są już tylko w Tatrach, w obu kotłach — Gasicowym i Goryczkowym. Na skutek ocieplenia znacznie pogorszyły się natomiast warunki jazdy w Beskidzie Śląskim i Zrywiedim gdzie śnieg jest mokry. W Tatrach — II stopień zagrożenia lawinowego.

Dla wyjeżdżających na narty podajemy w centymetrach grubość pokrywy śnieżnej w kilku wybranych miejscowościach: najwięcej śniegu na Turbaczu aż 207 cm, Kasprowy Wierch 185, Hala Gasicowa 153, Ornak 97, Kościelisko-Kiry 53, Zakopane 33, Rabka 25, Obidowa 27, Krynię 17, Poronin 28, Wisła 30, Srezyń 45, Kubalonka 81, Istebna 47, Korbiefów 27, (as)

Polknął złoty sygnet... z chęci zemsty!

(Inf. wł.) Sędzezanin. Ma 31 lat. Nigdzie nie pracuje. Był wielokrotnie karany. Jego całe ciało pokrywa wymyślne tatuaże (na kartku uwiecznił napis: „tu się ścina głowę”). Kryminalista. Tak bardzo „polubi” alkohol, że mu bez niego żyć trudno. Stąd często spotyka się twarzą w twarz z funkcjonariuszami Milicji Obywatelskiej. Tak bardzo ich nienawidzi, iż szuka odpowiedniej zemsty. Naderżała się okazja... w sądeckiej Izbie Wyrzeczwieli. Podczas odprawy w depozyt rzeczy osobistego użytku, w tym również nieprzełożony, zniknął złoty sygnet. Podpity pacjent funkcjonariuszy! Nieważny pacjent „specjalizował się” w pokrywaniu różnych przedmiotów (m. in. lyczek), narzucał się myśl, że mógł i tym razem zastosować wypróbowaną metodę. Zagrożono mu poważnie więzieniem. Wtedy przyznał się: tak, polknął złoty sygnet, bo... chciał się zemścić na milicjantach (ak)

Bez Golik do Wrocławia

W decydującej fazie wchodzi rozgrywane i ligi piłkarskiej rezerw. 4 najlepsze zespoły (AKS, Cracovia, Start i Siles) rozpoczynają teraz walkę o tytuł mistrzowski, startując w 4 turniejach. Pierwszy turniej rozpoczyna się w piątek we Wrocławiu.

Krakowianki wyjeżdżają do Wrocławia w nieco osłabionym składzie bez kontuzjowanego Golik.

Komunikat Południowej DOKP

W związku z przewidywanym nasileniem przejazdów podróży w okresie Świąt Wielkanocnych rozszerza się termin przedsprzedaży biletów na przejazd do 100 km tam i na powrót od 25 marca br. do

1:4 hokeistów

Wczoraj w Nowym Targu odbył się rewanżowy pojedynek polskiej reprezentacji hokejowej juniorów (do lat 18) z reprezentacją juniorów CSRS (do lat 17). Tym razem Polacy ulegli 1:4 (0:0, 1:1, 0:3), bramkę dla Polski zdobył Frasz; dla CSRS: Luza 2 oraz Prohaska i Szeyck po 1. (s)

Być albo nie być Cracovii!

Dzisiaj w Łodzi hokeiści Cracovii grają ostatni mecz w finale „B” z LKS. Mecz ma kolosalne znaczenie dla obu zespołów, jeśli wygra LKS w barażach (właśnie z Cracovią) będzie musiał wygrać tylko 2 mecze, podczas gdy Krakowianie aż 4. Gdyby Cracovia udało się zwyciężyć (remis uwalnia także LKS) sytuacja odwróciłaby się, Cracovia do utrzymania musiałaby wygrać 2 mecze — LKS — 3.

Mr. Zdzisław Bielański

Zawiadamiamy, że w dniu 22 marca 1988 roku, zmarł

mgr ZDZISŁAW BIELAŃSKI

kierownik Zakładowej Komórki Kontroli Gospodarczej Zespołu Opleki Zdrowotnej Nr 3 „Krowodrza” w Krakowie.

Oznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Srebrnym i Brązowym Krzyżem Zasługi, Odznaką 1000-lecia Państwa Polskiego, Zasłużony Pracownik Rady Narodowej, Złota Odznaka „Za prace społeczne dla miasta Krakowa”, Złota Odznaka „Za zasługi dla ziemi krakowskiej”, Medalem za Obronność, Medalem za Walkę z Powodźmi oraz Medalem 40-lecia Polski Ludowej.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 28 marca o godz. 11 na cmentarzu Rakowickim.

Rodzinie zmarłego składamy wyraz najgłębszego współczucia.

DYREKCJA, POP PZPR, ZZ PRACOWNIKÓW SŁUŻBY ZDROWIA ZÓZ NR 3 „KROWODRZA” ORAZ PRACOWNICZY ZÓZ NR 3 „KROWODRZA”

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że zmarł

red. mgr. inż. TADEUSZ TOLIŃSKI

wieletniet działacz i sedzia narciarski. Rodzinie zmarłego składamy wyraz głębokiego współczucia.

DZIAŁACZE NARCIARSCY PZP I KOZP

Dnia 22 marca 1988 roku zmarł nagle w pełni sił twórczych w wieku 49 lat

JERZY ROMAN JAGLARZ

poeta, publicysta, działacz kulturalny, członek Związku Literatów Polskich, prezes grupy literackiej „Nadskawie”.

Pogrzeb odbędzie się 26 marca br. o godz. 14.00 w Wadowicach.

ZARZĄD ODZIAŁU ZLP W KRAKOWIE

TYGODNIOWY program TV

26—31 III

SOBOTA

PROGRAM I

7.25 TTR — Fiz., sem. 4
7.55 TTR — Prod. roślin, sem. 4
8.25 Tydzień na działce
8.55 Program dnia
9.00 Kino najmłodszych: „Bajka o smoku i pięknej królowej” — film prod. czech.
10.30 DT — Wiadomości
10.40 Stare, nowe, najnowsze

PROGRAM II

11.40 „Zdrowie” — wojsk. mag. publicyst.
12.10 Wędrowki dalekie i bliskie: „Między zmierzchem a świtem”, cz. 2 — film dokum. prod. franc., cz. 2
12.50 W świecie ciszy — program dla niesłyszących
13.20 Telewizyjny konc. życzeń dla honorowych krwiodawców
13.50 Telewizyjny film dokumentalny: „Straszliwy” reż. W. Rolin
14.10 Antologia dramatu powozowego — A. Strindberg: „Zabawa z ogniem” reż. I. Wollen
15.35 Losowanie „Dużego Lotka”
15.45 „Skarbiec” — magaz. hist.-kult.
16.25 Studio Sport: Mistrzostwa Świata w hokeju figurowym — solistki
17.45 Telexpress
18.00 Gdzie są taśmy z tamtych lat — program G. Lasoty
18.30 Bułki
19.00 Dobranoc: „Przygodzka kilka wróbla Cwirka”
19.10 Z kamery wśród zwierząt: „Popatrz na nosz — plazy i gady”
19.30 Dziennik telewizyjny
20.00 „Spokojna miłość” — film fab. prod. franc. reż. E. Molinaro
21.30 Francusko: Napoli — program rozr.
21.55 Tydzień w polityce — komentarze Karol Szyniowski
22.05 Studio Sport: Mistrzostwa Europy w tenisie stołowym — finał debła meczowy
22.35 DT — Wiadomości
22.45 Telewizyjny przegląd sportowy
23.15 Literatura i Eros (30 min.): „Różni” — film prod. franc. reż. Harry Kumel
23.50 Zakończenie programu

PROGRAM II

9.55—12.55 Trzy godziny z TV Katowice
12.55 NURT: Wychowanie dla pokoju
13.25 NURT: Człowiek w ekosferze
13.55 NURT: Praktyki uczniowskie
Sobota w „Dwójce”:
14.25 Powitanie
14.30 Studio Sport: Finał Pucharu Świata w narciarstwie alpejskim — slalom specjalny mężczyzn
15.00 „5—10—15” — program dla dzieci i młodzieży
16.30 W kręgu kina: „Non camera — czyli filmy pana Juliana”
17.30 Spektakl
18.00 KRONIKA (Kr.)
18.10 IX Przegląd Piosenek Aktorskiej — Wrocław '88
19.30 Alfa i Omega: „Skryzłady problem”
20.00 Capella Gedanensis
20.40 Święto słowa — Świdnica '88
21.30 Panorama dnia
21.45 „Dobre zachowanie”, odc. 3 — serial prod. ang.
22.45 „Moje piosenki” — Leszek Dłubasz
23.25 Wieczorne wiadomości

NIEDZIELA

PROGRAM I

7.20 Program dnia
7.25 Wszelchnia rodziny wielkiej
7.50 Po gospodarsku — mag. spraw wiejskich
8.20 Tydzień
9.00 Dla młodych widzów: „Teleranek” oraz film z serii: „Goście”, odc. 6 pt. „Tajemnica wielkiego nauczyciela”
10.30 DT — Wiadomości
10.35 Osobliwość przyrody: „Małpka ze Śnieżnej Góry” — film przyrod. prod. jap.
11.05 Siedem anten
11.35 Kraj za miastem
12.00 Poranek symfoniczny WOSPR i TV; wyk.: WOSPR i TV w Katowicach
13.00 Teatr dla dzieci: M. Konopnicka: „Niezwykłe przygody krasnoludków i sierotki Marysi”, cz. 4 (ost.) pt. „Powrót do krzyżatolowej groty”
13.50 Telewizyjny koncert życzeń
14.45 Portrety: „Przyczynki do życiorysu” — film dokum. o Aleksandrze Kamińskim, reż. H. Miroszowa
15.30 Studio Sport: Mistrzostwa Świata w łyżwiarstwie figurowym — pokazy mistrzów
17.15 Telexpress
17.30 Studio Sport: Mistrzostwa Europy w tenisie stołowym — gry półfinałowe kobiet
18.10 Marek Sierocki zaprasza
18.30 Antena
19.00 Wieczorynka: „Smurfy”
19.30 Dziennik telewizyjny
20.00 „Nad Niemnem”, odc. 3 — serial TP
20.55 Sportowa niedziela
21.25 Co z teatrem? cz. 2
21.55 „Telewizyjny music-hall” — prod. rozr.
22.40 7 dni na świecie
22.55 DT — Wiadomości

PROGRAM I

8.10 Praca — techn., kl. 1—4:
9.00 Hist., kl. 2 lic.
9.30 „Domator”
9.35 Domowe przedszkole
10.00 DT — wiadomości
10.10 DT — reforma gospodarcza
10.25 „Jak zdobywano Dzikie Zachód”, odc. 13 (ostatni) — serial prod. USA
12.00 „Domator”
12.50 Wiedza o społ., kl. 7
13.30 TTR — matem., sem. 4
15.05 Powt. przed maturą: j. polski
15.30 „Kim być?” — decyzje piętnastolatków
16.20 Program dnia: DT — wiadomości
16.25 Dla młodych widzów: „Krag” — mag. harcerzy
16.50 Dla dzieci: „Wyprawy prof. Ciekawskiego”
17.15 Telexpress
17.30 Rzemieślnicy
17.45 Gazeta Rolnicza
18.10 Telewizyjny Informator Wydawniczy
18.30 Diagnosta
18.50 Dobranoc: „Lunetka, Marcin i Kokardka”
19.00 „Kram” — mag. konf. sumenta
19.30 Dziennik telewizyjny
20.00 „Jak zdobywano Dzikie

PROGRAM II

16.55 J. angielski, lek. 22
17.25 Program dnia
17.30 Magazyn „102”
18.00 KRONIKA (Kr.)
18.30 „Koniec imperium” — odc. 10 pt. „Złote wybrzeże” — serial dokum. prod. ang.
19.30 Galeria 37 milionów — Cezary Łutowicz
20.00 Henryk Czyż w WOSPRiTV
20.45 „Italo disco” — włoski program rozr.
21.10 „Polak dorabia” — reportaż
21.30 Panorama dnia
21.45 Filmy Karoly Makka: „Zabawa w koty” — film fab. prod. węgierskiej
23.25 Wieczorne wiadomości

WTOREK

PROGRAM I

8.10 Praca — techn., kl. 1—4:
9.00 Hist., kl. 2 lic.
9.30 „Domator”
9.35 Domowe przedszkole
10.00 DT — wiadomości
10.10 DT — reforma gospodarcza
10.25 „Jak zdobywano Dzikie Zachód”, odc. 13 (ostatni) — serial prod. USA
12.00 „Domator”
12.50 Wiedza o społ., kl. 7
13.30 TTR — matem., sem. 4
15.05 Powt. przed maturą: j. polski
15.30 „Kim być?” — decyzje piętnastolatków
16.20 Program dnia: DT — wiadomości
16.25 Dla młodych widzów: „Krag” — mag. harcerzy
16.50 Dla dzieci: „Wyprawy prof. Ciekawskiego”
17.15 Telexpress
17.30 Rzemieślnicy
17.45 Gazeta Rolnicza
18.10 Telewizyjny Informator Wydawniczy
18.30 Diagnosta
18.50 Dobranoc: „Lunetka, Marcin i Kokardka”
19.00 „Kram” — mag. konf. sumenta
19.30 Dziennik telewizyjny
20.00 „Jak zdobywano Dzikie

PROGRAM II

16.55 J. francuski, lek. 22
17.25 Program dnia
17.30 KRONIKA (Kr.)
18.00 Studio Sport — międzynarodowy turniej w piłce nożnej: ZSRN — Argentyna
18.30 KRONIKA (Kr.)
19.00 „He man i władcy wszechświata” — serial anim. prod. USA
19.30 Konsylium „Klimiki Zdrówego Człowieka”
20.00 Magazyn „Auto-Moto”
20.35 „W domu sw. Krzysztofa” — rep.
21.00 Ekspres reporterów
21.30 Panorama dnia
21.45 Relacja miesiąca: Pietro Mascagni „Ryerskość wieśniacza” reż. Franco Zeffirelli
23.10 Wieczorne wiadomości

WTOROK

PROGRAM I

8.10 Praca — techn., kl. 1—4:
9.00 Hist., kl. 2 lic.
9.30 „Domator”
9.35 Domowe przedszkole
10.00 DT — wiadomości
10.10 DT — reforma gospodarcza
10.25 „Jak zdobywano Dzikie Zachód”, odc. 13 (ostatni) — serial prod. USA
12.00 „Domator”
12.50 Wiedza o społ., kl. 7
13.30 TTR — matem., sem. 4
15.05 Powt. przed maturą: j. polski
15.30 „Kim być?” — decyzje piętnastolatków
16.20 Program dnia: DT — wiadomości
16.25 Dla młodych widzów: „Krag” — mag. harcerzy
16.50 Dla dzieci: „Wyprawy prof. Ciekawskiego”
17.15 Telexpress
17.30 Rzemieślnicy
17.45 Gazeta Rolnicza
18.10 Telewizyjny Informator Wydawniczy
18.30 Diagnosta
18.50 Dobranoc: „Lunetka, Marcin i Kokardka”
19.00 „Kram” — mag. konf. sumenta
19.30 Dziennik telewizyjny
20.00 „Jak zdobywano Dzikie

PROGRAM II

16.55 J. francuski, lek. 22
17.25 Program dnia
17.30 KRONIKA (Kr.)
18.00 Studio Sport — międzynarodowy turniej w piłce nożnej: ZSRN — Argentyna
18.30 KRONIKA (Kr.)
19.00 „He man i władcy wszechświata” — serial anim. prod. USA
19.30 Konsylium „Klimiki Zdrówego Człowieka”
20.00 Magazyn „Auto-Moto”
20.35 „W domu sw. Krzysztofa” — rep.
21.00 Ekspres reporterów
21.30 Panorama dnia
21.45 Relacja miesiąca: Pietro Mascagni „Ryerskość wieśniacza” reż. Franco Zeffirelli
23.10 Wieczorne wiadomości

WTOROK

PROGRAM I

8.10 Praca — techn., kl. 1—4:
9.00 Hist., kl. 2 lic.
9.30 „Domator”
9.35 Domowe przedszkole
10.00 DT — wiadomości
10.10 DT — reforma gospodarcza
10.25 „Jak zdobywano Dzikie Zachód”, odc. 13 (ostatni) — serial prod. USA
12.00 „Domator”
12.50 Wiedza o społ., kl. 7
13.30 TTR — matem., sem. 4
15.05 Powt. przed maturą: j. polski
15.30 „Kim być?” — decyzje piętnastolatków
16.20 Program dnia: DT — wiadomości
16.25 Dla młodych widzów: „Krag” — mag. harcerzy
16.50 Dla dzieci: „Wyprawy prof. Ciekawskiego”
17.15 Telexpress
17.30 Rzemieślnicy
17.45 Gazeta Rolnicza
18.10 Telewizyjny Informator Wydawniczy
18.30 Diagnosta
18.50 Dobranoc: „Lunetka, Marcin i Kokardka”
19.00 „Kram” — mag. konf. sumenta
19.30 Dziennik telewizyjny
20.00 „Jak zdobywano Dzikie

PROGRAM II

16.55 J. francuski, lek. 22
17.25 Program dnia
17.30 KRONIKA (Kr.)
18.00 Studio Sport — międzynarodowy turniej w piłce nożnej: ZSRN — Argentyna
18.30 KRONIKA (Kr.)
19.00 „He man i władcy wszechświata” — serial anim. prod. USA
19.30 Konsylium „Klimiki Zdrówego Człowieka”
20.00 Magazyn „Auto-Moto”
20.35 „W domu sw. Krzysztofa” — rep.
21.00 Ekspres reporterów
21.30 Panorama dnia
21.45 Relacja miesiąca: Pietro Mascagni „Ryerskość wieśniacza” reż. Franco Zeffirelli
23.10 Wieczorne wiadomości

WTOROK

PROGRAM I

8.10 Praca — techn., kl. 1—4:
9.00 Hist., kl. 2 lic.
9.30 „Domator”
9.35 Domowe przedszkole
10.00 DT — wiadomości
10.10 DT — reforma gospodarcza
10.25 „Jak zdobywano Dzikie Zachód”, odc. 13 (ostatni) — serial prod. USA
12.00 „Domator”
12.50 Wiedza o społ., kl. 7
13.30 TTR — matem., sem. 4
15.05 Powt. przed maturą: j. polski
15.30 „Kim być?” — decyzje piętnastolatków
16.20 Program dnia: DT — wiadomości
16.25 Dla młodych widzów: „Krag” — mag. harcerzy
16.50 Dla dzieci: „Wyprawy prof. Ciekawskiego”
17.15 Telexpress
17.30 Rzemieślnicy
17.45 Gazeta Rolnicza
18.10 Telewizyjny Informator Wydawniczy
18.30 Diagnosta
18.50 Dobranoc: „Lunetka, Marcin i Kokardka”
19.00 „Kram” — mag. konf. sumenta
19.30 Dziennik telewizyjny
20.00 „Jak zdobywano Dzikie

PROGRAM II

16.55 J. francuski, lek. 22
17.25 Program dnia
17.30 KRONIKA (Kr.)
18.00 Studio Sport — międzynarodowy turniej w piłce nożnej: ZSRN — Argentyna
18.30 KRONIKA (Kr.)
19.00 „He man i władcy wszechświata” — serial anim. prod. USA
19.30 Konsylium „Klimiki Zdrówego Człowieka”
20.00 Magazyn „Auto-Moto”
20.35 „W domu sw. Krzysztofa” — rep.
21.00 Ekspres reporterów
21.30 Panorama dnia
21.45 Relacja miesiąca: Pietro Mascagni „Ryerskość wieśniacza” reż. Franco Zeffirelli
23.10 Wieczorne wiadomości

WTOROK

PROGRAM I

8.10 Praca — techn., kl. 1—4:
9.00 Hist., kl. 2 lic.
9.30 „Domator”
9.35 Domowe przedszkole
10.00 DT — wiadomości
10.10 DT — reforma gospodarcza
10.25 „Jak zdobywano Dzikie Zachód”, odc. 13 (ostatni) — serial prod. USA
12.00 „Domator”
12.50 Wiedza o społ., kl. 7
13.30 TTR — matem., sem. 4
15.05 Powt. przed maturą: j. polski
15.30 „Kim być?” — decyzje piętnastolatków
16.20 Program dnia: DT — wiadomości
16.25 Dla młodych widzów: „Krag” — mag. harcerzy
16.50 Dla dzieci: „Wyprawy prof. Ciekawskiego”
17.15 Telexpress
17.30 Rzemieślnicy
17.45 Gazeta Rolnicza
18.10 Telewizyjny Informator Wydawniczy
18.30 Diagnosta
18.50 Dobranoc: „Lunetka, Marcin i Kokardka”
19.00 „Kram” — mag. konf. sumenta
19.30 Dziennik telewizyjny
20.00 „Jak zdobywano Dzikie

PROGRAM II

16.55 J. francuski, lek. 22
17.25 Program dnia
17.30 KRONIKA (Kr.)
18.00 Studio Sport — międzynarodowy turniej w piłce nożnej: ZSRN — Argentyna
18.30 KRONIKA (Kr.)
19.00 „He man i władcy wszechświata” — serial anim. prod. USA
19.30 Konsylium „Klimiki Zdrówego Człowieka”
20.00 Magazyn „Auto-Moto”
20.35 „W domu sw. Krzysztofa” — rep.
21.00 Ekspres reporterów
21.30 Panorama dnia
21.45 Relacja miesiąca: Pietro Mascagni „Ryerskość wieśniacza” reż. Franco Zeffirelli
23.10 Wieczorne wiadomości

WTOROK

PROGRAM I

8.10 Praca — techn., kl. 1—4:
9.00 Hist., kl. 2 lic.
9.30 „Domator”
9.35 Domowe przedszkole
10.00 DT — wiadomości
10.10 DT — reforma gospodarcza
10.25 „Jak zdobywano Dzikie Zachód”, odc. 13 (ostatni) — serial prod. USA
12.00 „Domator”
12.50 Wiedza o społ., kl. 7
13.30 TTR — matem., sem. 4
15.05 Powt. przed maturą: j. polski
15.30 „Kim być?” — decyzje piętnastolatków
16.20 Program dnia: DT — wiadomości
16.25 Dla młodych widzów: „Krag” — mag. harcerzy
16.50 Dla dzieci: „Wyprawy prof. Ciekawskiego”
17.15 Telexpress
17.30 Rzemieślnicy
17.45 Gazeta Rolnicza
18.10 Telewizyjny Informator Wydawniczy
18.30 Diagnosta
18.50 Dobranoc: „Lunetka, Marcin i Kokardka”
19.00 „Kram” — mag. konf. sumenta
19.30 Dziennik telewizyjny
20.00 „Jak zdobywano Dzikie

PROGRAM II

16.55 J. francuski, lek. 22
17.25 Program dnia
17.30 KRONIKA (Kr.)
18.00 Studio Sport — międzynarodowy turniej w piłce nożnej: ZSRN — Argentyna
18.30 KRONIKA (Kr.)
19.00 „He man i władcy wszechświata” — serial anim. prod. USA
19.30 Konsylium „Klimiki Zdrówego Człowieka”
20.00 Magazyn „Auto-Moto”
20.35 „W domu sw. Krzysztofa” — rep.
21.00 Ekspres reporterów
21.30 Panorama dnia
21.45 Relacja miesiąca: Pietro Mascagni „Ryerskość wieśniacza” reż. Franco Zeffirelli
23.10 Wieczorne wiadomości

WTOROK

PROGRAM I

8.10 Praca — techn., kl. 1—4:
9.00 Hist., kl. 2 lic.
9.30 „Domator”
9.35 Domowe przedszkole
10.00 DT — wiadomości
10.10 DT — reforma gospodarcza
10.25 „Jak zdobywano Dzikie Zachód”, odc. 13 (ostatni) — serial prod. USA
12.00 „Domator”
12.50 Wiedza o społ., kl. 7
13.30 TTR — matem., sem. 4
15.05 Powt. przed maturą: j. polski
15.30 „Kim być?” — decyzje piętnastolatków
16.20 Program dnia: DT — wiadomości
16.25 Dla młodych widzów: „Krag” — mag. harcerzy
16.50 Dla dzieci: „Wyprawy prof. Ciekawskiego”
17.15 Telexpress
17.30 Rzemieślnicy
17.45 Gazeta Rolnicza
18.10 Telewizyjny Informator Wydawniczy
18.30 Diagnosta
18.50 Dobranoc: „Lunetka, Marcin i Kokardka”
19.00 „Kram” — mag. konf. sumenta
19.30 Dziennik telewizyjny
20.00 „Jak zdobywano Dzikie

PROGRAM II

16.55 J. francuski, lek. 22
17.25 Program dnia
17.30 KRONIKA (Kr.)
18.00 Studio Sport — międzynarodowy turniej w piłce nożnej: ZSRN — Argentyna
18.30 KRONIKA (Kr.)
19.00 „He man i władcy wszechświata” — serial anim. prod. USA
19.30 Konsylium „Klimiki Zdrówego Człowieka”
20.00 Magazyn „Auto-Moto”
20.35 „W domu sw. Krzysztofa” — rep.
21.00 Ekspres reporterów
21.30 Panorama dnia
21.45 Relacja miesiąca: Pietro Mascagni „Ryerskość wieśniacza” reż. Franco Zeffirelli
23.10 Wieczorne wiadomości

WTOROK

PROGRAM I

8.10 Praca — techn., kl. 1—4:
9.00 Hist., kl. 2 lic.
9.30 „Domator”
9.35 Domowe przedszkole
10.00 DT — wiadomości
10.10 DT — reforma gospodarcza
10.25 „Jak zdobywano Dzikie Zachód”, odc. 13 (ostatni) — serial prod. USA
12.00 „Domator”
12.50 Wiedza o społ., kl. 7
13.30 TTR — matem., sem. 4
15.05 Powt. przed maturą: j. polski
15.30 „Kim być?” — decyzje piętnastolatków
16.20 Program dnia: DT — wiadomości
16.25 Dla młodych widzów: „Krag” — mag. harcerzy
16.50 Dla dzieci: „Wyprawy prof. Ciekawskiego”
17.15 Telexpress
17.30 Rzemieślnicy
17.45 Gazeta Rolnicza
18.10 Telewizyjny Informator Wydawniczy
18.30 Diagnosta
18.50 Dobranoc: „Lunetka, Marcin i Kokardka”
19.00 „Kram” — mag. konf. sumenta
19.30 Dziennik telewizyjny
20.00 „Jak zdobywano Dzikie

PROGRAM II

16.55 J. francuski, lek. 22
17.25 Program dnia
17.30 KRONIKA (Kr.)
18.00 Studio Sport — międzynarodowy turniej w piłce nożnej: ZSRN — Argentyna
18.30 KRONIKA (Kr.)
19.00 „He man i władcy wszechświata” — serial anim. prod. USA
19.30 Konsylium „Klimiki Zdrówego Człowieka”
20.00 Magazyn „Auto-Moto”
20.35 „W domu sw. Krzysztofa” — rep.
21.00 Ekspres reporterów
21.30 Panorama dnia
21.45 Relacja miesiąca: Pietro Mascagni „Ryerskość wieśniacza” reż. Franco Zeffirelli
23.10 Wieczorne wiadomości

WTOROK

PROGRAM I

8.10 Praca — techn., kl. 1—4:
9.00 Hist., kl. 2 lic.
9.30 „Domator”
9.35 Domowe przedszkole
10.00 DT — wiadomości
10.10 DT — reforma gospodarcza
10.25 „Jak zdobywano Dzikie Zachód”, odc. 13 (ostatni) — serial prod. USA
12.00 „Domator”
12.50 Wiedza o społ., kl. 7
13.30 TTR — matem., sem. 4
15.05 Powt. przed maturą: j. polski
15.30 „Kim być?” — decyzje piętnastolatków
16.20 Program dnia: DT — wiadomości
16.25 Dla młodych widzów: „Krag” — mag. harcerzy
16.50 Dla dzieci: „Wyprawy prof. Ciekawskiego”
17.15 Telexpress
17.30 Rzemieślnicy
17.45 Gazeta Rolnicza
18.10 Telewizyjny Informator Wydawniczy
18.30 Diagnosta
18.50 Dobranoc: „Lunetka, Marcin i Kokardka”
19.00 „Kram” — mag. konf. sumenta
19.30 Dziennik telewizyjny
20.00 „Jak zdobywano Dzikie

PROGRAM II

16.55 J. francuski, lek. 22
17.25 Program dnia
17.30 KRONIKA (Kr.)
18.00 Studio Sport — międzynarodowy turniej w piłce nożnej: ZSRN — Argentyna
18.30 KRONIKA (Kr.)
19.00 „He man i władcy wszechświata” — serial anim. prod. USA
19.30 Konsylium „Klimiki Zdrówego Człowieka”
20.00 Magazyn „Auto-Moto”
20.35 „W domu sw. Krzysztofa” — rep.
21.00 Ekspres reporterów
21.30 Panorama dnia
21.45 Relacja miesiąca: Pietro Mascagni „Ryerskość wieśniacza” reż. Franco Zeffirelli
23.10 Wieczorne wiadomości

WTOROK

PROGRAM I

8.10 Praca — techn., kl. 1—4:
9.00 Hist., kl. 2 lic.
9.30 „Domator”
9.35 Domowe przedszkole
10.00 DT — wiadomości
10.10 DT — reforma gospodarcza
10.25 „Jak zdobywano Dzikie Zachód”, odc. 13 (ostatni) — serial prod. USA
12.00 „Domator”
12.50 Wiedza o społ., kl. 7
13.30 TTR — matem., sem. 4
15.05 Powt. przed maturą: j. polski
15.30 „Kim być?” — decyzje piętnastolatków
16.20 Program dnia: DT — wiadomości
16.25 Dla młodych widzów: „Krag” — mag. harcerzy
16.50 Dla dzieci: „Wyprawy prof. Ciekawskiego”
17.15 Telexpress
17.30 Rzemieślnicy
17.45 Gazeta Rolnicza
18.10 Telewizyjny Informator Wydawniczy
18.30 Diagnosta
18.50 Dobranoc: „Lunetka, Marcin i Kokardka”
19.00 „Kram” — mag. konf. sumenta
19.30 Dziennik telewizyjny
20.00 „Jak zdobywano Dzikie

PROGRAM II

16.55 J. francuski, lek. 22
17.25 Program dnia
17.30 KRONIKA (Kr.)
18.00 Studio Sport — międzynarodowy turniej w piłce nożnej: ZSRN — Argentyna
18.30 KRONIKA (Kr.)
19.00 „He man i władcy wszechświata” — serial anim. prod. USA
19.30 Konsylium „Klimiki Zdrówego Człowieka”
20.00 Magazyn „Auto-Moto”
20.35 „W domu sw. Krzysztofa” — rep.
21.00 Ekspres reporterów
21.30 Panorama dnia
21.45 Relacja miesiąca: Pietro Mascagni „Ryerskość wieśniacza” reż. Franco Zeffirelli
23.10 Wieczorne wiadomości

WTOROK

PROGRAM I

8.10 Praca — techn., kl. 1—4:
9.00 Hist., kl. 2 lic.
9.30 „Domator”
9.35 Domowe przedszkole
10.00 DT — wiadomości
10.10 DT — reforma gospodarcza
10.25 „Jak zdobywano Dzikie Zachód”, odc. 13 (ostatni) — serial prod. USA
12.00 „Domator”
12.50 Wiedza o społ., kl. 7
13.30 TTR — matem., sem. 4
15.05 Powt. przed maturą: j. polski
15.30 „Kim być?” — decyzje piętnastolatków
16.20 Program dnia: DT — wiadomości
16.25 Dla młodych widzów: „Krag” — mag. harcerzy
16.50 Dla dzieci: „Wyprawy prof. Ciekawskiego”
17.15 Telexpress
17.30 Rzemieślnicy
17.45 Gazeta Rolnicza
18.10 Telewizyjny Informator Wydawniczy
18.30 Diagnosta
18.50 Dobranoc: „Lunetka, Marcin i Kokardka”
19.00 „Kram” — mag. konf. sumenta
19.30 Dziennik telewizyjny
20.00 „Jak zdobywano Dzikie

PROGRAM II

16.55 J. francuski, lek. 22
17.25 Program dnia
17.30 KRONIKA (Kr.)
18.00 Studio Sport — międzynarodowy turniej w piłce nożnej: ZSRN — Argentyna
18.30 KRONIKA (Kr.)
19.00 „He man i władcy wszechświata” — serial anim. prod. USA
19.30 Konsylium „Klimiki Zdrówego Człowieka”
20.00 Magazyn „Auto-Moto”
20.35 „W domu sw. Krzysztofa” — rep.
21.00 Ekspres reporterów
21.30 Panorama dnia
21.45 Relacja miesiąca: Pietro Mascagni „Ryerskość wieśniacza” reż. Franco Zeffirelli
23.10 Wieczorne wiadomości

WTOROK

PROGRAM I

8.10 Praca — techn., kl. 1—4:
9.00 Hist., kl. 2 lic.
9.30 „Domator”
9.35 Domowe przedszkole
10.00 DT — wiadomości
10.10 DT — reforma gospodarcza
10.25 „Jak zdobywano Dzikie Zachód”, odc. 13 (ostatni) — serial prod. USA
12.00 „Domator”
12.50 Wiedza o społ., kl. 7
13.30 TTR — matem., sem. 4
15.05 Powt. przed maturą: j. polski
15.30 „Kim być?” — decyzje piętnastolatków
16.20 Program dnia: DT — wiadomości
16.25 Dla młodych widzów: „Krag” — mag. harcerzy
16.50 Dla dzieci: „Wyprawy prof. Ciekawskiego”
17.15 Telexpress
17.30 Rzemieślnicy
17.45 Gazeta Rolnicza
18.10 Telewizyjny Informator Wydawniczy
18.30 Diagnosta
18.50 Dobranoc: „Lunetka, Marcin i Kokardka”
19.00 „Kram” — mag. konf. sumenta
19.30 Dziennik telewizyjny
20.00 „Jak zdobyw